

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 13 · 27. oktober
Sesjonen 2022–2023

Fra 1. oktober 2019 har Stortinget innført ny voteringsordning med faste votingtidspunkter. Derfor vil saksreferat og tilhørende votering i perioder være i ulike hefter. Dette er markert i referatet.

Møte torsdag den 27. oktober 2022 kl. 10

President: Masud Ghara khani

Dagsorden (nr. 13):

1. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Utenriksdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Forsvarsdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med krigen i Ukraina og ekstraordinære strømavgifter mv.) (Innst. 34 S (2022–2023), jf. Prop. 142 S (2021–2022), unntatt kap. 1820 post 75)
2. Interpellasjon fra representanten Alfred Jens Bjørlo til kunnskapsministeren:
«Stigende matvarepriser, global matmangel, omsyn til folkehelse og omsyn til klima og berekraft gjer det nødvendig å auke kunnskapen om og interessa for å dyrke sin eigen mat. Eit godt tiltak for å spreie kunnskap om å dyrke mat er etablering av skulehagar. I dag er det få kommunar som satsar systematisk på skulehagar, og det er ingen nasjonale stimuli til etablering av skulehagar. Kva kan gjerast for å få fleire skulehagar over heile landet som del av ei omlegging av framtidens mat-system til meir lokal produksjon og meir frukt og grønt?»
3. Interpellasjon fra representanten Geir Jørgensen til samferdselsministeren:
«Regjeringen utreder en sammenslåing av Vy og Flytoget, men uten en dato for når dette skal være klart. I mellomtiden vil Jernbanedirektoratet splitte rutene på Østlandet mellom de samme selskapene. Det skjer til protester fra LO og også Vy, men med regjeringens velsignelse. I sommer bekreftet samferdselsministeren, ifølge Aftenposten 7. juli, at det er regjeringens politikk at Go-Ahead og SJ, og anbudspakkene med dem, skal ut av jernbanen på sikt. Samtidig har regjeringen valgt å reforhandle avtalene med de samme selskapene. Nylig bekreftet statsråden, ifølge NTB 22. september, at regjeringen er i dialog med EU om fortsatt direktetildeling av ruter etter 2023, men det er uklart hvordan det skal gjøres. Hvordan vil regjeringen gå fram i fortsettelsen for å samle norsk jernbane mer enn i dag, og hvorfor kan ikke Vy direktetildes rutene de allerede kjører, mens en sammenslåing med Flytoget utredes?»
4. Referat

Presidenten [10:00:06]: Det foreligger en rekke permisjonssøknader:

- fra representanten Sverre Myrli om permisjon i tiden fra og med 3. til og med 10. november og fra representantene Åslaug Sem-Jacobsen, Truls Vasvik og Grete Wold om permisjon i tiden fra og med 3. til og med 11. november – alle for å delta på reise med delegasjonen til det parlamentariske partnerskapet Asia-Europa og ASEANs interparlamentariske forsamling til Sør-Korea og Japan
 - fra representanten Aleksander Stokkebø om permisjon i tiden fra og med 5. til og med 10. november og fra representanten Bård Hoksrud om permisjon i tiden fra og med 4. til og med 10. november – begge for å delta som valgobservatører for OSSEs parlamentarikerforsamling ved mellomvalget i USA
- Disse søknader foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Fra første vararepresentant for Telemark, Carina Thorvaldsen, foreligger søknad om fritak fra å møte i Stortinget under representanten Bård Hoksruks permisjon, grunnet foreldrepermisjon.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
 - For Akershus: Tobias Hangaard Linge 8.–10. november
 - For Rogaland: Irene Heng Lauvsnes 8.–10. november
 - For Telemark: Olav Urbø 8.–10. november og Thorleif Fluor Vikre 7.–10. november
 - For Vestfold: Camilla Maria Brekke 7.–10. november og Aram Karim 8.–10. november

Presidenten [10:01:29]: Representanten Christian Tybring-Gjedde vil framsette et representantforslag.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [10:01:49]: På vegne av representantene Sylvi Listhaug, Erlend Wiborg og meg selv ønsker jeg å fremme et representantforslag om frys i all bistand til stater som direkte eller indirekte støtter opp om Russlands krig i Ukraina.

Presidenten [10:02:03]: Representanten Ingvild Wettrhus Thorsvik vil framsette et representantforslag.

Ingvild Wettrhus Thorsvik (V) [10:02:17]: På vegne av representantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Grunde Almeland og meg selv vil jeg framsette et representantforslag om utsettelse av ikrafttredelse av volds-erstatningsloven. Jeg ber om at forslaget blir behandlet etter forretningsordenen § 39 annet ledd bokstav c.

Presidenten [10:02:38]: Representanten Andreas Sjalg Unneland vil framsette et representantforslag.

Andreas Sjalg Unneland (SV) [10:02:52]: Dette tror jeg ikke skjer så ofte, men på vegne av representantene Per-Willy Amundsen, Ingunn Foss, Ingvild Wetrhus Thorsvik, Rasmus Hansson, Kjell Ingolf Ropstad, Tobias Drevland Lund, Else Marie Rødby, Maria Aasen-Svensrud og meg selv fremmer jeg et forslag om en gjennomgang av Gjenopptakelseskommisjonen.

Presidenten [10:03:10]: Representanten Frank Edvard Sve vil framsette to representantforslag.

Frank Edvard Sve (FrP) [10:03:28]: Eg har gleda av å fremje eit representantforslag på vegner av meg sjølv og representantane Morten Stordalen, Bård Hoksrud, Himanshu Gulati og Tor André Johnsen om å fjerne piggedekkgebyr.

Eg vil òg fremje eit representantforslag frå meg sjølv og representantane Morten Stordalen, Bård Hoksrud, Himanshu Gulati og Tor André Johnsen om oppheving av miljøfartsgrenser.

Presidenten [10:03:48]: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Presidenten vil gjøre oppmerksom på at sak nr. 1 på dagens kart ikke har ligget ute i den reglementsmessige tid, dvs. 48 timer, jf. forretningsordenen § 46. Presidenten vil likevel foreslå at saken tas under behandling.

Ingen innvendinger er kommet mot dette – og det anses vedtatt.

Presidenten gjør videre oppmerksom på at som en konsekvens av dette har heller ikke dagsordenen ligget ute i 24 timer, jf. forretningsorden § 33 andre ledd første og andre punktum.

Sak nr. 1 [10:04:32]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Utenriksdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Forsvarsdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med krigen i Ukraina og ekstraordinære strømutfgifter mv.) (Innst. 34 S (2022–2023), jf. Prop. 142 S (2021–2022), unntatt kap. 1820 post 75)

Presidenten [10:05:07]: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Eigil Knutsen (A) [10:05:36] (komiteens leder og ordfører for saken): Først vil jeg takke en veldig fleksibel finanskomité for behandlingen av denne saken og SV for gode forhandlinger med regjeringspartiene.

På tirsdag var statsministeren i Stortinget og orienterte om krigen i Ukraina og den sikkerhetspolitiske situasjonen. I dag diskuterer vi flere av de økonomiske aspektene som krigen direkte og indirekte medfører.

Det utkjempes daglig en blodig krig på slagmarken i Ukraina, men president Putin har også gått til energikrig mot Europa. De skyhøye energiprisene er Russlands forsøk på å destabilisere, splitte og polarisere oss i Vesten, slik at støtten til Ukraina etter hvert kan avta.

I denne proposisjonen tar vi grep om de høye energiprisene, og vi øker støtten til Ukraina. Det er attpåtil et nærmest enstemmig storting, selv om noen selv sagt vil ha mer til noe.

Krigen i Ukraina kan bli langvarig – og energikrisen likeså. Derfor er det så viktig at vi nå har 90 pst. kompensasjon til husholdninger for strømpriser over 70 øre. Det gir trygghet i urolige tider med høy prisvekst.

For mange bedrifter treffer de høye strømprisene hardt. Bedrifter skal drives for eiers regning og risiko, men i en situasjon med helt ekstraordinært høye priser, har det vært viktig for Arbeiderpartiet og Senterpartiet å komme fram til en avgrenset og innrammet ordning, sånn at flest mulig kommer seg gjennom høsten og vinteren. Jeg er glad for å konstatere at ordningen regjeringen, LO, NHO og Virke sammen kom fram til, får flertall i Stortinget i dag.

De summene som kanskje blir minst debattert her i dag, er også de viktigste – 4 mrd. kr i bistand til Ukraina og nabolandene og 3 mrd. kr i militær støtte. Det er enstemmig støtte til å gi bistand og nesten enstemmighet rundt den militære støtten. Ukrainernes kamp er vår kamp, og vi må vise utholdenhet og styrke i møte med et aggressivt Russland, som ikke kan få vinne fram med krigføringen sin.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV har de siste ukene forhandlet med sikte på å komme til enighet om proposisjonen vi har til behandling i dag. Konsekvensene av prisveksten og høye energipriser treffer mange hardt nå. Derfor har regjeringen lagt fram tidenes mest omfordelende budsjett for 2023 – det trygger velferden, sikrer rettferdig fordeling og reduserer pengebruket for å holde orden i økonomien. I enigheten vi danner flertall for i dag, sikrer vi også at bostøttetottakere får

trygghet vinteren igjennom, og mange kan være litt mindre bekymret den neste tiden.

Jeg er også stolt over bevilgningen til matsentralene, og at vi rekker ut en hjelpende hånd til nærbutikker i Distrikts-Norge, som vi vet er mye mer enn bare butikker. Disse møteplassene er sosial infrastruktur. Det er der folk møtes og danner noe av grunnlaget for gode lokalsamfunn.

Til slutt kan jeg ikke unngå å kommentere Høyres forslag til inndekning i innstillingen. Man kan bare ikke budsjettere med inndekningsforslag som tidligere ikke har fått flertall og dermed ikke er gjeldende. Når Høyre i inndekningen dekker inn økt strømstøtte til bedrifter gjennom omtale av tidligere mindretallsforslag som har falt, er det en umulig logikk å forholde seg til. Realiteten er at hvis Høyres forslag i dag hadde fått flertall, ville oljepengebruken i 2022 økt med nesten 1 mrd. kr. Man kan ikke skrive eller snakke seg ut av det.

Helge Orten (H) [10:10:06]: Putins grusomme krig i Ukraina påvirker oss alle og aller mest de som kjemper en heltmodig innsats for demokrati og frihet i Ukraina. Det er vår klare forpliktelse å støtte det ukrainske folk i deres frihetskamp, både militært og humanitært, og i neste omgang i gjenoppbyggingen av landet.

Regjeringa har foreslått å bevilge 7 mrd. kr til humanitær og militær bistand til Ukraina i denne proposisjonen. En del av dette er midler til bl.a. innkjøp av gass, som skal bidra til energiforsyningen i Ukraina gjennom vinteren. I tillegg er det særdeles viktig at Norge har en aktiv rolle i å bidra med militær bistand, slik at det ukrainske folk har tilstrekkelig med materiell i sin frihetskamp. Høyre har sluttet seg til disse forslagene og vil understreke viktigheten av at et samlet storting stiller seg bak støtten til Ukraina.

Putins krig i Ukraina har også andre ringvirkninger. Energi benyttes som et virkemiddel i krigen for å legge press på Europa og skape splid og misnøye. Det viser viktigheten av at Europa står sammen i denne situasjonen, og at Putin ikke vinner fram med sin strategi.

Det er ingen raske veier ut av energikrisen i Europa, og den må løses ved utbygging av mer ren og fornybar kraft og smartere bruk av energi. Samtidig har Norge en ekstra viktig rolle som den største leverandøren av gass til Europa. Det er viktig for energiforsyningen i mange europeiske land, men også av stor sikkerhetspolitisk verdi.

Høye gass- og strømpriser har også slått inn i det norske markedet. Det har gjort det nødvendig med omfattende strømkompensasjonsordninger i de delene av landet der strømprisen har vært ekstraordinært høy. Allerede i sommer foreslo vi å øke støttegraden til 90 pst. for husholdningene fra september i år. Stortinget gjorde vedtak om det tidligere i høst.

Høyre har siden desember i fjor etterlyst en ordning for de mindre bedriftene. Det strømprissjokket som rammet husholdningene, hadde også stor effekt for næringslivet og særlig de bedriftene med relativt høyt strømforbruk. Mange har nå et år bak seg med svært høye strømpriser og kraftig redusert inntjening. Samtidig har ordningen med flere prisområder i Norge gjort at de høye strømprisene kun har slått inn i Sør-Norge og dermed også har bidratt til en viss grad av konkurransevridning.

Det er overraskende at regjeringa ikke har ønsket et samarbeid med Stortinget om dette før i denne proposisjonen. Nå foreligger omsider et forslag til strømstøtteordning som både NHO, LO og Virke også har vært delaktig i utformingen av. Etter Høyres oppfatning er energitilskuddsordningen innrettet på en måte som kan gi for lavt støttenivå og treffe for få bedrifter. Vi foreslår derfor å øke tilskuddsrammen med 800 mill. kr, slik at flere kommer inn under ordningen. Forslaget legger til rette for at kravet til strømintensitet kan senkes fra 3 pst. til 2,5 pst., og at støttefaktoren for støttettrinn 1 kan settes høyere enn 25 pst. Det vil gjøre at flere bedrifter kan gjøre seg nytte av ordningen.

I regjeringas forslag varer energitilskuddsordningen ut året. Det er derfor behov for at regjeringa senest innen desember vurderer om ordningen fungerer etter hensikten og om det er behov for en lignende ordning i 2023. Vi fremmer derfor et forslag om det, sammen med Venstre og Kristelig Folkeparti.

Jeg merker meg at regjeringa mener at dette skal løses gjennom et forbedret fastprissystem i 2023. Det er fint, men da må også rammebetingelsene for et slikt system komme på plass raskt, slik at leverandørene kan tilrettelegge sine strømprisprodukter og bedriftene kan vurdere om dette er en løsning som gir en tilfredsstillende strømpris.

Høyre har foreslått en forsterkning av Merkur-ordningen for de mindre distriktsbutikkene. Jeg registrerer med glede at regjeringa og SV har fulgt denne oppfordringen i forhandlingene om denne proposisjonen. Høyre sluttet seg også til den ekstra engangsutbetalingen for studenter på 1 500 kr og forsterkningen av bostøtteordningen.

Det er bred enighet om mange av tiltakene i denne proposisjonen. Det er bra. Likevel er det bekymringsfullt at regjeringa har brukt så lang tid på å få på plass en tilskuddsordning for bedriftene. Det har skapt unødig usikkerhet for mange små og mellomstore bedrifter. Det er også mange som mener at ordningen ikke er treffsikker nok. Jeg vil derfor være tydelig på at regjeringen raskt må vurdere om ordningen fungerer etter hensikten, og om det er behov for å videreføre en kompensasjonsordning i 2023 også.

Så vil jeg ta opp de forslagene som Høyre er en del av, og også varsle at om vi mot formodning ikke skulle få flertall for disse forslagene, vil vi da stemme subsidiært for komiteens tilråding.

Presidenten [10:14:29]: Representanten Helge Orten har dermed tatt opp de forslagene han refererte til.

Geir Pollestad (Sp) [10:14:42]: Dagens regjering står for stadig styring i krevjande tider. Det er òg denne proposisjonen eit veldig klart uttrykk for. Etter forhandlingar med SV er det ei løyving på 28,5 mrd. kr. Det er eit forslag prega av nøkternheit, men der ein svarer på dei utfordringane som ein har.

Kva er det som er utfordringa? Jo, det er å gje full støtte til Ukraina og vera villig til å ta konsekvensane av ei slik støtte. Det betyr hjelp til Ukraina, men òg å avhjelpa konsekvensane dette har i Noreg. Det er både militære bidrag og humanitære bidrag til Ukraina som ligg inne – til saman 7 mrd. kr. Det trengst, og det er viktig at eit samla storting står bak.

Når det gjeld konsekvensane i Noreg, er eg glad for at me no beheld den straumstøtteordninga me har, men samtidig greier å sjå at dei som har minst, treng ei ekstra hjelp. Difor har me òg i haust styrkt bustøtta. Når det gjeld bedriftsstøtta, vil eg takka NHO, LO og Virke for å ha vore med og utforma ei ordning. Når me har invitert partane til å vera med, er det viktig at Stortinget legg til grunn det arbeidet som partane har vore med på.

Det som er den store overraskinga i denne prosessen, er nye Høgre. Det har skjedd noko med Høgre. Som komitéleiarer påpeikte, har dei begynt å juksa med tala. Dei har funne 1 mrd. kr – dei har saldert dette med sitt alternative reviderte nasjonalbudsjett, som ikkje fekk fleirtal. Det kan samanliknast med å gje folk ferdigskrapa Flax-lodd i gåve, det Høgre her har gjort. Me må, når Høgre vel å vera ganske høge og mørke når det gjeld oljepengebruk, forhalda oss til at dei ikkje i neste sving driv og juksar. Då må dei ta konsekvensane og seia: Nei, me har ikkje råd til å plussa på bedriftsstøtta med 800 mill. kr. Eller dei må seia: Me har gjort eit val i Høgre, me ønskjer å bruka meir oljepengar og plussa på dette. Ein må ikkje prøva å springa frå ansvaret, særleg når ein vel å ha den høge fana som ein har.

Eit anna område der Høgre triksar med tala: No kan ein lesa at dei vil bruka 60 mill. kr pluss 10 mill. kr til Merkur-ordninga. Problemet til Høgre er at ein kan ikkje bruka pengane på begge sider. Har ein brukt ei krone, er den krona brukt, og dei 60 millionane i Merkur-ordninga som Høgre var ute og lovde til desse butikkarne, var brukte – dei var brukte til kjøleskap og frysediskar. Her var det kjøpmenn rundt i landet som sat og venta på desse pengane, som har krav på desse pengane, men fordi dei teknisk sett ikkje var utbetalte, kjem Hø-

gre og seier: Me skal gje dei til straum. Det er som å dra til Joker-butikken, ta kjøleskapet, leggja det ut på finn.no, selja det, ta pengane og gå inn i butikken og seia: Her har de straumstøtta. Det er nye tonar frå Høgre i denne innstillinga, og eg håpar at dei tek ein diskusjon internt i Høgre før me begynner på statsbudsjettet i 2023, for det kler ikkje Høgre å ha ei slik tilnærming.

Avslutningsvis: Det er òg ting i denne meldinga som er hyggjelege. Det er ikkje hyggjeleg at straumprisane er høge, men det er noko koseleg med å løyva pengar slik at kyrkjeane kan vera opne i adventstida og julehøgtida. Det er viktig at me hugsar på at det ikkje er berre enkelt økonomisk å vera student, og at ein ser studentane oppi dette.

Den saka som kanskje er den minste i heile budsjettavtalen, men som har fått mest merksemd, er støtta til matsentralane. Eg tenkjer at når ein gjer noko som kanskje ikkje var så smart, og det kjem reaksjonar, då er det å ha eit fleirtal og ei regjering som evnar å lytta, svært viktig i vanskelege tider.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:19:51]: Det er ganske interessant å høre en representant for et av regjeringspartiene harselere med et forslag om å forbedre en altfor dårlig strømstøtteordning til bedriftene på grunn av at man da skal bruke noe mer oljepenger, mens det å kjøpe skog for det tredobbelte av det beløpet som er foreslått, er helt i orden på vegne av fellesskapet. Det er ganske interessant.

Fremskrittspartiet støtter de forslagene som ligger i innstillingen når det gjelder tiltak overfor Ukraina både humanitært og militært. Det er veldig viktig at vi er solidariske og hjelper på alle mulige måter. Det brutale angrepet på Ukraina fra Russland 24. februar har heldigvis også bidratt til å styrke samholdet i NATO og viser hvor viktig den alliansen er for sikkerheten i hele Europa.

Subsidiært vil Fremskrittspartiet stemme for innstillingen og de forslagene som er forhandlet frem med SV, men Fremskrittspartiets primærforslag når det gjelder strømstøtte, er som kjent en fastpris på 50 øre/kWh. Det betyr 100 pst. kompensasjon for et prisnivå over 50 øre. Det ville hjulpet alle som nå har store utfordringer på grunn av ekstreme strømpriser, og det ville også bidratt til å dempe prisveksten i Norge. Vi ser at andre land i Europa gjør det – de gjør nettopp det som Fremskrittspartiet har foreslått her, og det spesielle for Norge er at vi har råd til det. Norge har råd til det fordi vi har ekstremt høye ekstrainntekter som følge av de høye energiprisene.

Regjeringens forslag til strømstøtte for bedrifter er veldig dårlig når det gjelder både innretning og nivå, og det treffer veldig få bedrifter. Jeg registrerer at næringsministeren synes det er helt ok at bedrifter går konkurs, og at arbeidsplasser forsvinner. Det synes ikke Frem-

skrittspartiet. I en normalsituasjon skal ikke norske bedrifter få hjelp av staten. Det er helt unødvendig, men vi er i en helt ekstraordinær situasjon. Det som skjer nå, kan få store konsekvenser som ikke er over på kort sikt, men som kan bli ganske langvarige.

I gårsdagens spørretime ble det trukket frem en rekke bedrifter som har disse utfordringene på grunn av høye strømpriser, men det var bare noen få eksempler, for det vi mottar av rapporter fra små og mellomstore bedrifter i hele landet, tegner et veldig dystert og skremmende bilde av den utviklingen som kommer, som er i gang, og som sannsynligvis vil forsterkes utover høsten. Det er veldig mange nå som står i fare for ikke bare å permittere, men de ser at konkurs er den mest sannsynlige løsningen, og vi snakker bedrifter innen mange ulike bransjer. Det de har felles, er at de er helt avhengige av et høyt energiforbruk for i det hele tatt å kunne produsere og sikre at de har en inntjening. Mange av disse bedriftene er det vi kan kalle for hjørnesteinsbedrifter i små lokalmiljøer. Det er bedrifter som har vært innovative, som har funnet en nisje, skapt arbeidsplasser, og som ofte konkurrerer med ganske store internasjonale selskaper. De store internasjonale selskapene har helt andre forutsetninger, og de får også langt bedre støttetiltak, som gjør at de kan kapre markedsandeler hvis de norske små konkurrentene blir borte. Da betyr det at de arbeidsplassene er tapt for alltid.

Det ville altså vært en langt bedre løsning ikke å konstruere en svært begrenset strømstøtteordning, men heller innføre en ordning med en makspris på strøm, som ville hjulpet bedriftene gjennom en akutt krise, og som også ville bidratt til at mange andre sektorer i samfunnet som sliter på grunn av høye strømpriser, ville fått hjelp til å klare å håndtere denne situasjonen. Jeg synes at regjeringen påtar seg et veldig stort ansvar ved ikke å bidra til at man hjelper de bedriftene som nå har de største utfordringene.

Jeg tar opp Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten [10:24:51]: Representanten Hans Andreas Limi har tatt opp det forslaget han refererte til.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:25:02]: Først vil eg takke for godt samarbeid. Nå sit ikkje eg i finanskomiteen, men eg har fått vere med på forhandlingane, som har vore tette og tøffe, som dei skal vere.

Hausten kjem til å bli ein test på om vi som samfunn evnar å ta vare på folk i krisetid. Det var med det perspektivet SV òg gjekk inn i desse forhandlingane – når ganske mange ulike saker er på dagsordenen i denne saka og i denne proposisjonen. Altså: Dei som har mykje, må bidra med meir for å hindre at ikkje krisa blir ein stor forskjellsmaskin som set folk i ein håplaus situasjon.

Sånn som forslaget frå regjeringa var, meinte vi ein i altfor stor grad la til rette for bedrifter og industri – og det er ingen som har nemnt CO₂-kompensasjonen for industrien i dag. Der er tilgangen på krisepengar og midlar generelt lettare, mens dei som verkeleg har problem i møtet med auka straumprisar, har det mykje tøffare. Det vi etterlyste, var fordelingsperspektivet, eller for å seie det på SV-sk: Kvar er klasseperspektivet i denne situasjonen?

Det kan ikkje vere sånn at vi har ei ordning for næringslivet der vi veit at mange aktørar som ikkje treng desse pengane, som allereie har tatt det ut i auka prisar i marknaden, likevel skal kunne få solid støtte frå fellesskapet, og så sit det folk nedst ved bordet, som slit, og ikkje får endane til å møtast. Eit sånt land trur eg ingen her i salen inst inne vil ha.

Det er altså forskjell på folk og deira naud. Nokon kan ha lett tilgang til hjelp, avhengig av økonomi, mens andre av sosiale grunnar ikkje har det. Den typen samfunnsutvikling ønskjer nok ingen her, så det å finne balansen har vore viktig for SV i forhandlingane.

Det vi har fått på plass, er ei stor forbedring, med 1,2 mrd. kr til saman til nokre av dei mest utsette gruppene i landet i straumkrisa, som strekk seg fram til sommaren. Vi har fått høgare grense på kva inngangsporten til å kunne få bustøtte er, sånn at enda fleire frå 1. januar vil kunne få det, rundt 20 000. Dei vil få eit mykje høgare beløp, og det vil vere veldig viktig for å sikre økonomien deira. I tillegg har vi fått på plass 1 500 kr i eingongsutbetaling til studentar. Ein trur kanskje at studentar er ei gruppe som har det greitt no, dei har foreldra sine, osv., men studentane er no i ein vanskeleg situasjon. Ein får også veldig negative fordelingsmekanismar som slår inn der. Det blir forskjell på kven som kan ta høgare utdanning, avhengig av kva type bakgrunn dei har: om dei har mykje pengar på kontoen, eller om foreldra har det. Det er ein type utvikling eg heller ikkje trur nokon her eigentleg ønskjer, men som vi gjekk inn i med opne auge, om vi ikkje hadde tatt nokre grep. Med det på plass meinte vi at vi kunne få ein betre balanse.

Det er kjent at vi i SV er kritiske til straumstøtteordninga. Vi meiner det burde ha vore stilt mykje tydelegare krav. No var dette ein framforhandla avtale med NHO, Virke og LO, og da overraskar det meg at enkelte i opposisjonen ønskte å ha mykje meir enn det. Å kome med skuldingar mot regjeringa om at dette vil føre til konkursras, betyr jo i realiteten at ein kjem med den same skuldinga mot NHO, LO og Virke. Eg trur ein bør tenkje gjennom det før ein framfører det enda ein gong.

Eg er ikkje eigentleg overraska, men det er påfallande at ingenting i dei forslaga som kjem frå høgresida, vitnar om sosialt samvit. Ein kan jo lure på kvar det sosialkonservative Høgre blei av. Her står vi i ei krise for vanlege

folk, der krisa er ujamnt fordelt, og så er heile deira hovudfokus på ein heilt annan del av samfunnet, der tilgangen på kapital er av ein heilt annan dimensjon enn for dei som sit nedst ved bordet. Dette får vi mykje tid til å diskutere i tida som kjem. Det kjem til å bli ein tøff haust, og det er fordeling, fordeling, fordeling dette handlar om. Vi må som folk kome oss gjennom denne krisa.

Bjørnar Moxnes (R) [10:30:23]: Putin har på ulovlig vis annektert deler av Ukraina, i strid med folkeretten. Rødt fordømte umiddelbart angrepskrigen mot Ukraina, og vi fordømmer også den russiske annekasjonen. Så vet alle i salen at denne krigen føres på brutalt vis, med drap på sivile, plyndring og massegraver – og også ødeleggelser i massivt omfang av infrastruktur – for å tvinge Ukraina i kne. Rødt har krevd hardere straffetiltak mot det russiske regimet og tatt til orde for også å slette Ukrainas statsgjeld til Verdensbanken og til Det internasjonale pengefondet, slik at milliardbeløp fra Ukraina ikke må gå til avdrag, renter og strafferenter når pengene heller kan finansiere humanitær hjelp, gjenreising og Ukrainas forsvarskamp.

Rødt støtter innstillingen fra flertallet om økt bistand til Ukraina gjennom ny regionbevilgning under Utenriksdepartementet. Å sikre Ukraina tilgang til energi gjennom vinteren er avgjørende for hele det ukrainske samfunnet.

Rødt foreslår å overføre bevilgningen i kapittel Kap. 1 700, ny Post 79 til Kap. 119, ny Post 70 under Utenriksdepartementet som frie midler – slik de ukrainske myndighetene finner det hensiktsmessig og nødvendig å prioritere disse pengene.

Det kommer i dag på plass en begrenset strømsøt-teordning for bedriftene. Rødt vil stemme for mindretallsforslag om at regjeringen kommer tilbake med forbedring av denne, men vi mener som kjent at den typen ordninger er utilstrekkelige. Vi har flere ganger fremmet forslag om at det bør innføres en makspris på strøm på 35 øre/kWh, med en leveringsplikt for produsentene og en strengere regulering av krafteksperten. Det vil være den beste løsningen for å sikre rimelige og stabile strømpriser til husholdninger og næringsliv i Norge. Det må følges opp av et toprissystem for forbruk i husholdninger og også sektorspesifikke krav til energisparing og energieffektivisering for å hindre sløsing.

Strømprissjokket rammer norsk økonomi hardt, og det går særlig ut over familier med både vanlig og lav inntekt. Det er en skam at matfattigdommen brer om seg i Norge, og problemene for husholdningene forsterkes når bedriftene velter sine økte strømkostnader over på kundene. Dagens strømpris er frakoblet produksjonskostnaden for strøm i Norge. Kraftselskapene håver inn penger, men det er ikke småbedrifters oppgave å

finansiere kraftselskapenes gigantoverskudd, og det er ikke omfordelende å ta en så høy pris for strømmen. Fastprisavtalene, som regjeringen lener seg veldig tungt på, er det ingen som tror blir rimelige. De vil gjenspeile forventet pris på fossil energi på kontinentet. Kanskje enkelte regjeringsmedlemmer tror at de blir overkommelige, men ikke engang departementet kan gå god for dette i budsjettokumentene.

Den strømprisen som nå betales i Norge, reflekterer energikostnadene på fossil energi i Europa. Vi betaler en pris som om vi importerte strømmen vi selv produserer. Dette er ikke bærekraftig. Det øker klaseskillene, det kan slå beina under Norges kraftintensive industri, og det vil også svekke øvrig næringsliv. Derfor trengs en bedre prismekanisme innenlands samtidig som vi bidrar med vårt overskudd utenlands.

Vårt forslag er altså å regulere den prisen kraftselskapene kan ta fra sine kunder. Det er ikke å øse ut milliarder i strømsøtte i kompensasjon, det er å regulere den prisen kraftselskapene kan ta. Det vil få superprofiten i kraftselskapene drastisk ned, ikke gi ett øre mer i pengebruk for staten, sikre forutsigbarhet for næringslivet, sikre overkommelige strømpriser for husholdningene og være et effektivt og nødvendig grep for å unngå at folk skal slite med valget mellom mat og varme i vinter, for det er uverdig for nasjonen Norge.

Presidenten [10:35:23]: Skal representanten ta opp forslag?

Bjørnar Moxnes (R) [10:35:24]: Absolutt.

Presidenten [10:35:24]: Da har representanten Bjørnar Moxnes tatt opp de forslagene han refererte til.

Alfred Jens Bjørlo (V) [10:35:33]: Eg vil først av alt seie at Venstre er tilfreds med at vi får denne samla saka om korleis vi handterer krigen i Ukraina og ringverkna-dene av han, opp i Stortinget i dag, med breie fleirtal om dei aller fleste av forslaga som i dag skal hand-samast.

Først av alt – og mest av alt – handlar dette om å hjelpe Ukraina og stille opp for Ukraina i ei tid då det er krig på vårt kontinent. Det har vore viktig for oss i Noreg frå dag éin, og det kjem til å vere viktig i lang tid framover. Ja, det vil bli viktigare, for vi veit også at det kan bli uvisse i andre land rundt oss om i kva grad vi er villige til å stå last og brast med Ukraina – tenk berre på det føreståande valet i USA. I ei tid med uvisse i andre land er det viktigare enn nokon gong at Noreg står fast på at vi skal stille opp for Ukraina, og vi må vere innstilte på å gjere meir i tida framover.

Venstre har framlegg her i dag om å gje endå ein ekstra milliard i våpenstøtte til Ukraina. Det ser ikkje ut til å

få fleirtal, men det temaet vil vi kome tilbake til, og vi er nøydd til å kome tilbake til det som eit samla politisk miljø i tida framover.

Vi skal også stille opp på heimebane, i Noreg, i den straumpriskrisa vi har i Noreg no – det er heldigvis ikkje ei straumkrise, men ei straumpriskrise. Venstre er glad for og støttar dei tiltaka som no ligg inne for auka og forlenga støtte til private hushald, for å stille opp ekstra for dei som treng det aller mest, med forsterka bustøtte, og ikkje minst for å få på plass ei ordning for studentane våre, som er ei gruppe som over tid har hatt krevjande år – frå ein pandemi og rett inn i ei krise som no driv opp kostnadene for ein student med svak økonomi. Vi er glade for at det også no er ei gruppe vi kjem og gjev ei hjelpande hand.

For Venstre er det viktig at vi òg stiller opp for næringslivet i denne tida. Heilt sidan januar har Venstre kome med konkrete framlegg om korleis vi kan hjelpe dei mange – ikkje minst småbedriftene – rundt i landet i område med høg energipris, dei som slit med å halde det gåande frå dag til dag, og som kjem til å slite endå meir i tida framover. Det gjeld ikkje minst når vi no veit at vi har ei regjering som neste år sender ei endå større rekning til næringslivet i form av auka skattetrykk, og som no skal inn i forhandlingar med eit SV som har eit syn på næringsliv som eg vil karakterisere som ganske livsfjernt, etter å ha høyrte innlegget frå representanten Torgeir Knag Fylkesnes her i dag. Der snakka han om at ja, det er krise for vanlege folk, men desse i næringslivet sit der og greier seg fint, og han kritiserte Venstre og andre parti for å stille opp for dei.

Det er ikkje slik det er. Dei aller fleste som driv og jobbar i norske bedrifter landet rundt, er faktisk heilt vanlege folk. Glasblåsaren i Bergen, slaktaren på Sørlandet, nærbutikkeigaren på Jæren: Det er ikkje den typen folk SV snakkar om på talarstolen når dei raljerer over norske bedrifter og dette næringslivet som har det så godt.

Difor har Venstre føreslått, i lag med Høgre, at vi skal få på plass ei utvida energitilskotsordning for å treffe fleire bedrifter i den nasjonale ordninga, med 800 mill. kr utover forslaget frå regjeringa. Det vil gjere det mogleg å hjelpe fleire bedrifter nasjonalt. Vi er også opptekne av at dersom det ikkje kjem på plass konkurransedyktige fastprisavtaler frå nyttår, må vi allereie no signalisere at vi er klare for å forlengje straumstøtteordningane for næringslivet, også etter nyttår.

Så har Venstre eit framlegg som vi per no er åleine om å føreslå, og det er å få på plass ei kommunal straumstøtteordning for å gje nødvendig fleksibilitet for på lokalt nivå å hjelpe dei små som vi ikkje treffer med dei nasjonale støtteordningane. Det var ein suksess under pandemien. Stortinget og nasjonale politikarar kan

ikkje sjå alle og treffe alle, men den jobben er mogleg å gjere på lokalt nivå. Difor føreslår vi no å gå inn kraftig og gje kommunane moglegheit til å treffe dei små bedriftene, dei små næringsdrivande som treng dette lokalt.

Med det vil eg fremje det framlegget og tilrå andre framlegg Venstre er med på.

Presidenten [10:40:39]: Representanten Alfred Jens Bjørlo har tatt opp det forslaget han refererte til.

Lan Marie Nguyen Berg (MDG) [10:40:57]: Strømkrisen kommer ikke til å gi seg med det første. 400 000 husholdninger sliter nå med å få endene til å møtes. Når situasjonen er så vedvarende alvorlig, er ikke de nye 1,2 mrd. kr som SV og regjeringen er blitt enige om å øke med, nok. De fleste av oss er enige om at vannkraften er vårt felleseie. Det er derfor vi har grunnrenteskatt. Nå har staten tjent seg søkkrike på høye strømpriser, men regjeringen får 8,5 mrd. kr mer fra grunnrenten på vannkraft enn den delte ut igjen i statsbudsjettet i strømstøtte.

Det er bare rett og rimelig at alle disse ekstra inntektene går tilbake igjen til folket. Derfor foreslår Miljøpartiet De Grønne i dag å gi de ekstra 8,5 mrd. kr i strømstøtte til alle, som en tidlig og mye tiltrengt julegave. Med Miljøpartiet De Grønnes forslag ville hver person fått en flat utdeling på 1 900 kr; hver husholdning på fire personer i områdene med høye strømpriser ville fått 7 600 kr mer å rutte med fram til jul.

Ordninger som ligner Miljøpartiet De Grønnes strømbonus, har vært foreslått av klimaforskere tidligere og prøves nå ut i land som f.eks. Østerrike. Velferdsstaten for vår tid, som skal løse ulikhet og klimakrise samtidig, trenger flere slike løsninger, som gjør at det lønner seg å velge miljøvennlig, og at de med minst får mest igjen fra høye priser eller avgifter.

Som representanten fra SV sa: Det som gjelder framover, er fordeling. Regjeringens strømstøtte gir fremdeles mest til de rikeste, som bruker og sløser med mest strøm, istedenfor dem med lavere inntekter, som trenger det aller mest. I tillegg svekker den insentivene til strømsparing. Vi trenger en strømstøtteordning som omfordeler og oppmuntrer til strømsparing. Derfor anbefaler flere norske økonomer og Energi Norge Miljøpartiet De Grønnes modell, men flertallet her i salen vil ikke lytte til ekspertene. Jeg håper at det flertallet om bestemmer seg etter hvert.

Miljøpartiet De Grønne er også opptatt av fordeling på tvers av landegrensene. Norge tjener store penger på de høye prisene på gassen som vi selger til et Europa i krise. Vi har en lang tradisjon for å hjelpe andre land og verdens mest sårbare. Det er noe grunnleggende unorsk ved å berike seg selv på bekostning av andre, men nå får regjeringen Norge til å framstå som en pengegrisk krigs-

profitør i møte med en verden i krise. I fjor sa statsministeren at hans regjering skulle endre verden. Var det dette han mente, at hans regjering skulle gjøre verden mer urettferdig? Miljøpartiet De Grønne foreslår derfor i dag å ta de 900 mrd. kr fra høye olje- og gasspriser ut av oljefondet og sette det inn på et solidaritetsfond. Regjeringen svikter omverdenen når den setter krigsprofitten rett inn på sparekonto istedenfor å dele den med dem som virkelig trenger det. For ja, gasspengene er en krigsprofitt. Det er ikke et skjellsord, men en beskrivelse. Vi tjener enormt mye på fossil energi på grunn av Putins energikrig. Den samme krigen rammer andre land ekstremt mye hardere enn oss selv. De enorme gassinntektene er ikke Norges alene. De tilhører Ukraina, som trenger minst 3 500 mrd. kr til gjenoppbygging. De tilhører også Europa, som har betalt de skyhøye prisene på gass, og de tilhører de fattige landene, som lider under de høye matvare- og energiprisene som følge av krigen i Europa og ikke minst klimaendringene, som norsk olje og gass har bidratt til.

Det er nå regjeringen må bestemme hva slags verden den vil ha. Over 100 millioner mennesker er på flukt. Over 800 millioner mennesker sulter. De tre første månedene etter Putins invasjon av Ukraina havnet 71 millioner nye mennesker i fattigdom. De vil få det verre om ikke regjeringen velger å dele de ekstraordinære inntektene. Hvem skal bidra om ikke oss? Jeg er redd for at regjeringen vil sette en farlig presedens for resten av verden, hvor rike land er seg selv nok.

Med dette tar jeg opp Miljøpartiet De Grønnes forslag.

Presidenten [10:45:33]: Representanten Lan Marie Nguyen Berg har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:45:47]: Jeg vil takke for gode innlegg og godt arbeid i komiteen.

Det er jo et dystert bakteppe for denne debatten. Det har vært gjentatte diskusjoner om ulike proposisjoner knyttet til krigen i Ukraina, som bare blir mer og mer brutal og med forferdelige bilder.

Vi har i min familie en fast tradisjon med aftenbønn med ungene på kvelden. Det å forklare krigen i Ukraina for jentungen på seks år er utrolig vanskelig – å forstå kompleksiteten i det. Men vi takker ofte for at vi har en god og varm seng. Så sitter jeg der som pappa og tenker på de foreldrene, eller kanskje først og fremst ungene, som ikke har en varm seng, men også på fedre som sitter der nede, som skal ut i krig og kanskje ikke vet hvor ungene er, eller hvordan det står til med dem, eller ikke kan tilby dem den tryggheten.

Derfor er jeg glad for at regjeringa og Stortinget i dag slutter seg til forslaget om 4 mrd. kr til både energiforsy-

ning og humanitær hjelp. Vi har et enormt ansvar for å stille opp i den krisa vi står i.

Det samme gjelder våpenstøtte, der vi har tatt modige valg og gått foran og endret politikk, mange av partiene også, med den måten vi støtter opp om Ukraina på. Det har vært helt nødvendig, og forhåpentligvis kan man klare å vinne fram og få slutt på den forferdelige situasjonen i Ukraina.

Uansett har dette endret verdensbildet for veldig lang tid, og det har skapt store utfordringer også for resten av Europa. Det er derfor vi sitter her og diskuterer strømstøtteordninger, enten det er for bedriftene, frivillige organisasjoner eller husholdningene. Med det bakteppet er det interessant, nå midt i budsjettprosessen, at anslagene fra departementet er at man for 2022 og 2023 vil ha 80–90 mrd. kr i ekstra inntekter knyttet til de høye strømprisene – i tillegg kommer gassprisene, men de holdes litt utenom – og at vel halvparten av det betales tilbake i strømstøtte.

Det er viktig å sette det inn i noen sånne sammenhenger, for det betyr at bedrifter, husholdninger og frivillige organisasjoner betaler inn ganske mye mer i avgifter eller skatter enn det man i en normalsituasjon vil gjøre. Så kan man alltså diskutere hvor mye det skal være, og om det er riktig, men faktum er i alle fall at vel halvparten betales ut i strømstøtte.

Jeg vil vel si at det viktigste tiltaket de siste dagene, enten det er for bedrifter, husholdninger eller frivillige organisasjoner, er ikke enigheten mellom regjeringa og SV, men det at det har regnet godt de siste ukene. Det skal vi være takknemlig for. Det har fylt opp magasiner, og prisene for oktober ser bedre ut og sånn sett også prognosene gjennom vinteren.

Likevel, hvis man tar utgangspunkt i augustprisene som var i sone 1 og 2, med en snittpris på 5,5 kr for en bedrift på Sørlandet eller i Rogaland, vil man – med full utnyttelse av denne ordningen – betale 4 kr/kWh. Det er mye for en bedrift, og det er stor uforutsigbarhet knyttet til det.

Derfor fremmer Kristelig Folkeparti forslag om å få flere bedrifter inn og senke kravet fra 3 pst. til 2,5 pst. på strømintensiteten. Vi øker også støtten på de ulike trinnene til 40 og 60 pst. Det kanskje viktigste, når de forslagene kommer til å falle, er at regjeringa sikrer en ordning fra nyttår.

Næringsministeren har veldig ofte pekt på at forutsigbarhet er noe av det viktigste for bedriftene. Nå er veldig mye uforutsigbart, så man kan ikke gi dem alt. Men det å lykkes med fastprisreglene, at det faktisk blir tilbudt fastpris, er jeg enig med regjeringa i at er noe av det aller, aller viktigste. Det vil gi mye mer støtte for bedriftene. Der er det ingenting som ligger klart, og derfor er det, i alle fall fra opposisjonens side, viktig at regjeringa

ser – hvis det ikke er klart fra 1. januar – at man også må ha en støtteordning for bedriftene inn i det nye året.

Jeg vil også nevne frivillige organisasjoner og ideelle organisasjoner, for det bekymrer meg sterkt – jeg har vært i kontakt med så mange – enten det er idrettslag, idrettshaller, fritidsklubber

eller kirker. Det er så mange i frivillig sektor. Det samme med ideell sektor – barnevernsinstitusjoner, rusinstitusjoner, friskoler, folkehøyskoler, «you name it», organisasjoner som driver uten profitt. De har ikke mulighet til å øke sine inntekter. De kan øke kontingentene, men ellers er det vaffelsalg eller lignende ordninger som kan få inn mer inntekter. Det er meningsløst at man må stenge kirker, at idrettslag må skru opp prisene eller at hallene blir stengt, samtidig som staten får så høye inntekter. Jeg mener frivillige og ideelle organisasjoner skiller seg klart ut fra veldig mange andre, og jeg skulle ønske at regjeringa så viktigheten av åpne kirker – ikke bare til jul, selv om det er koselig, men også resten av året.

Så til det har vi fremmet ulike forslag, og jeg tar opp de forslagene som Kristelig Folkeparti har i denne saken.

Presidenten [10:50:45]: Da har representanten Kjell Ingolf Ropstad tatt opp de forslagene han refererte til.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:50:57]: Det som er noe av det fine med å sitte og høre på denne debatten som statsråd, er hvor lite polarisert den er, og hvor samlet Stortinget i realiteten egentlig er om de store hovedgrepene som regjeringen har foreslått, og som Stortinget slutter opp om. Med det presset vi har rundt oss, er det er ingen selvfølge i det hele tatt at det kan være et så samlet storting og en så lavmælt debatt. Det gir folk en trygghet om at når det er vanskelig, klarer vi å slutte opp om hovedlinjene. Når man leser denne innstillingen, ser man at man egentlig er helt enig i hovedlinjene, men så ønsker man å ha noen markeringer – sånn er det.

Jeg møtte EUs formann for finansministerne for to uker siden i Praha. Noe av det interessante der, var at han begynte å fortelle om prisvekst og utvikling i Tsjekkia. Der var prisveksten på 18 pst., matprisene hadde økt med 20 pst., det var en reallønnsnedgang på 12 pst. hittil i år, og renta hadde gått opp til 7,5 prosentpoeng.

Det er utrolig røffe tider rundt oss, og det kommer til å være røffe tider rundt oss som også rammer deg og meg og folk i Norge i året som kommer. Noe av styrken ved det norske demokratiet er at vi selv i røffe tider klarer å ha en så lite polarisert debatt. Hadde vi gått fra land til land i Europa, hadde vi sett en enorm polarisering. Jeg skal ikke nevne de ulike landene, for det kan oppleves som en fornærmelse, men jeg tror representantene selv,

om de bare tenker seg litt om, ser at den innenrikspolitiske situasjonen i mange land er utrolig krevende. I Norge har vi en mye større grad av ro. Det er bra for dem vi er satt til å tjene. Det gir trygghet for folk, og det gir større mulighet for å ha nasjonal kontroll på de beslutningene vi må ta.

I dag fatter vi flere viktige beslutninger som fellesskap. Den ene er strømstøtteordningen til husholdninger og borettslag på 17,9 mrd. kr. Det er en enorm beslutning – i en vanlig sammenheng ville den beslutningen ha vært satsingen for Stortinget på ett år. Vi gjør det grepet som næringsminister Jan Christian Vestre har stått i spissen for når det gjelder strømstøtte til bedriftene, som en overgangsordning inn mot fastprismarkedet. Tankegangen til regjeringen er at det over tid vil være bra at flere går over til fastpris, for det skaper mer stabilitet, men det er opp til hver markedsaktør selv å gjøre sin vurdering. I Norge har vi hatt en veldig liten andel fastpris overfor den store, tunge kraftkrevende industrien – vi gjør det også.

Regjeringen har nå forslått sine skatteendringer overfor Stortinget, som Stortinget skal behandle i vår. Noe av det fine med å ha den type dialog som vi har – med de endringene som Stortinget justerer på, f.eks. at man sikrer nærbutikkene, som er en liten vinning her, men som kommer til å bli veldig viktig i de lokalsamfunnene der det skjer, eller det man gjør med matsentrene, som representanten Pollestad var inne på – er at kloke grep gjøres på Stortinget, og at man også forsterker den sosiale profilen.

Vi må ikke glemme at det i bunnen ligger et stort beløp på 7 mrd. kr som går til å støtte Ukraina både bistandsmessig og militært. Nå har vi blitt vant til det. Det merker man kanskje også på ordsiftet. I starten av året hadde ikke Norge sendt militærutstyr siden annen verdenskrig – det har vært den norske linjen. Nå har vi gjort det dette året, og man omtaler i proposisjonen som er lagt fram fra regjeringen, at verdien på det militære utstyret man har sendt, er på rundt 2 mrd. kr. Det er omfattende, det er tungt utstyr, og et veldig stort alvor har preget de beslutningene i regjeringen. Vi begynte med verneutstyr og overlevelsesutstyr for å være ute. Nå leverer vi tungt militært utstyr. Regjeringen, med Senterpartiet og Arbeiderpartiet, har ment at det var riktig for å gi Ukraina muligheten til å beskytte seg selv, og jeg er glad for at det etter hvert har blitt et nesten samlet storting som mener at det er riktig.

Det siste året, etter at krigen startet i Ukraina, har jeg valgt å ha på meg et norsk flagg og et NATO-flagg, for er det noe dette året har vist, er det at den lange sikkerhetspolitiske tradisjonen Norge har – med ønsket om et godt nasjonalforsvar, men at vi samtidig er helt avhengig av allianse – har tjent Norge veldig godt. Det tjener Norge vel-

dig godt i den situasjonen vi er i nå, og det tjener også europeisk stabilitet veldig godt at vi har en sterk NATO-allianse som bredden av Stortinget slutter opp om.

Presidenten [10:55:45]: Det blir replikkordskifte.

Mahmoud Farahmand (H) [10:56:02]: Høyre har siden desember etterspurt strømstøtteordninger for næringslivet, og vi har foreslått det ved flere anledninger. Det er dermed godt at regjeringen kom på banen med en strømstøtteordning for næringslivet, men vi er nok litt uenige om innretningen der. Fra januar 2023 peker regjeringen på en fastprisavtale for bedriftene i Norge. Næringslivet selv mener det er lite sannsynlig at det vil foreligge en gunstig fastprisløsning fra januar. Representanten Knutsen var inne på at dette blir en langvarig krig og energikrise. Derfor lurar jeg på om regjeringen før siste møte før vi går til juleferie, kommer tilbake med en beskrivelse av veien videre dersom det ikke foreligger gunstige fastprisavtaler som sikrer forutsigbarhet for norsk næringsliv.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:56:55]: Det tjener til veldig lite, men jeg sier det for det – det er viktig å ta hele strømhistorien, for Høyre velger å ta ut bare en liten del: Da vi foreslo reduserte avgifter på strøm i fjor høst, var Tina Bru veldig hard mot oss og sa at det var sløsing å smøre pengene ut på den måten. Nå har ikke jeg sett det totale strømforbruket i år, men anslagsvis var det oppunder én milliard kroner i skatteuttak eller avgiftslette for norsk næringsliv. Det stemte Høyre aktivt imot og kritiserte oss veldig for, men jeg er glad for at vi fikk flertall for det. Det er selvfølgelig et lite bidrag, men det er i hvert fall i riktig retning.

Så er det det med fastpris. Der ligger det nå lovforslagsendringer i Stortinget, og jeg har sterk tro på det. Det er jo egentlig et markedsbasert system, men vi endrer loven, som gjør at det er mulig, og vi tror at det – på den måten vi nå legger opp til – vil være gunstig for både kraftprodusenter og konsumenter å inngå ganske betydelige volum med fastprisavtaler.

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

Mahmoud Farahmand (H) [10:57:58]: Det er hyggelig med en historiefortelling, men de skatteendringene statsråden beskriver her, hadde altså ikke løst en strømpris på 4 kr.

Det som er viktig for mange av oss som sitter i denne sal, og for oss i Høyre, er denne forutsigbarheten. Det er det jeg etterspør. Jeg setter pris på at statsråden deler sine tanker om hvordan framtiden vil se ut, men næringslivet trenger altså forutsigbarhet. NHOs tall fra den

siste målingen deres viser at det er svært negative trender, og det er derfor jeg stiller dette spørsmålet.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:58:32]: Når Høyre har kommet med sine næringslivsforslag i år, har det ofte vært ganske små beløp, for på en måte å vise en eller annen form for handlekraft. Høyre vet jo at det ikke fikk flertall. I fjor høst gjorde vi endringer som fikk flertall, og som reduserte avgiftsnivået, men det er helt riktig at vi mener at det er for lite.

Så har vi vært opptatt av at det ikke er en varig løsning for norske bedrifter å være tilskuddsmottakere. Det mener vi er feil. Derfor ønsker vi å gjøre skattemessige endringer som gjør at man skal kunne få billigere og bedre fastprisavtaler, og det gjør vi nå. Det er ikke å dele tanker, det er å beskrive faktum. Vi har lovforslag som ligger til behandling, som jeg regner med at Høyre kommer til å støtte. Høyre valgte ikke å gjøre det da de satt med makt. Vi gjør det nå, når vi sitter med makt. Så vil vi da, med de endringene, legge til rette for et markedsbasert system. Man går bort fra dag-til-dag-børs og mer over på langsiktighet, og det mener regjeringen, Senterpartiet og Arbeiderpartiet er bra.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:59:45]: I dag presenterte Statistisk sentralbyrå konkurstallene for tredje kvartal, altså juli–oktober, og tallene viser en økning i antall konkurser på 26,5 pst. Vi ser i realiteten en trend hvor det blir stadig flere konkurser i Norge, måned etter måned, og størst økning er det i distriktene. Da er mitt spørsmål til finansministeren om han er enig i næringsministerens vurdering, at denne utviklingen er helt grei, og at det ikke gir noen grunn til bekymring.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:00:21]: Jeg vet at Hans Andreas Limi er en solid representant og vanligvis prøver å lese hele artikler, så jeg regner egentlig med at Hans Andreas Limi har lest hele artikkelen fra SSB også i dag, men det passer kanskje ikke helt å ta med hele artikkelen når han stiller spørsmål. Hvis Hans Andreas Limi ikke har lest hele artikkelen, anbefaler jeg å lese hele, for det som også står i den samme artikkelen, er at konkurstallene er lavere nå enn de var før pandemien. Hvis vi leser hva SSB-forskeren sier, har det vært et mye lavere nivå på grunn av de ulike støtteordningene, som både Limi og jeg har ansvar for at vi fikk, og som vi mente var riktige i den situasjonen, men konkurstallene er lavere.

Det er ikke noe mål å spre mer uro i en situasjon der det trengs trygghet. Vi må selvfølgelig ta på alvor alle de signalene som kommer, men det er viktig at man leser helheten, og helheten i den rapporten er at konkurstallene er lavere nå enn før koronapandemien.

Hans Andreas Limi (FrP) [11:01:21]: Jeg har lest hele artikkelen, og som jeg sa innledningsvis, ser vi nå en trend hvor antall konkurser øker måned for måned. Det er en veldig bekymringsfull utvikling. Det var naturlig nok et veldig lavt tall på konkurser under pandemien fordi støtteordningene som Stortinget vedtok, var veldig gode og reddet mange bedrifter, men den utviklingen vi ser nå, er svært negativ. Da gjentar jeg mitt spørsmål: Er finansministeren enig med næringsministeren i at dette er greit, og at det ikke er noen grunn til bekymring, selv om man altså ser at antall konkurser er kraftig økende?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:02:07]: Hvis man diskuterte dette med Høyre og Fremskrittspartiet, som hadde ansvaret i forrige periode, ville svaret være at jo, man forventet at antallet konkurser ville være mye lavere under koronapandemien. Jeg har ikke sjekket tallene i ettertid, men det ble i alle fall sagt at man også hadde en underdødelighet fordi folk på individnivå var mer hjemme, og så regner man med at det kan bli litt høyere etterpå. Konkurstallene har vært litt lavere etter pandemien enn det man faktisk trodde. Det er den nøkterne beskrivelsen. Så passer ikke det helt inn i beskrivelsen som Fremskrittspartiet ønsker å lage, om at situasjonen nå er mye mer krevende og vanskeligere når det gjelder konkurstallene – for det er den ikke.

Men det er veldig krevende for mange bedrifter, og det aller viktigste vi gjør der, er å få kontroll på prisveksten. Spesielt for mange små entreprenører og små virksomheter er høy prisvekst gift. Derfor må vi føre en ansvarlig økonomisk politikk, få kontroll på prisveksten, skape stabilitet og sørge for at det er trygt å drive næringsvirksomhet rundt omkring i Norge i årene som kommer.

Sofie Marhaug (R) [11:03:19]: Jeg skal også stille et spørsmål om fastpris, for fastprisregimet er på mange måter den langsiktige løsningen til regjeringen. Der synes jeg dessverre det er en viss avstand mellom det næringsministeren ofte uttaler i media, som egentlig gir håp og optimisme – at her skal vi få til et godt regime – og det svaret jeg har fått tidligere fra finansministeren, der han avviser å bruke det offentlige eierskapet til å sette priser, og også avviser andre strengere regulatoriske virkemidler for å fastsette prisen. Samtidig kommer kraftbransjen egentlig med trusler om at de ikke er interessert i å sette ned prisen. Løftet fra regjeringen har tidligere vært 70 øre/kWh i fastprisavtaler. Hvordan i alle dager skal man klare å innfri det løftet uten å bruke det offentlige eierskapet?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:04:20]: Jeg tar på alvor det representanten sier, så hvis jeg framstår

mindre optimistisk i diskusjonen om fastpris enn statsråd Vestre, skal jeg gjøre noe med det – nå! – for Vestre og jeg har veldig likt syn på fastpris.

Det har vært en veldig grundig prosess, for det er jo en systemomlegging som vi ønsker skal stå seg over tid. Derfor tar det litt tid også, vi måtte ha det på høring. Vi sendte det ut før sommeren og har fått høringsinnspillene og hatt høringsrundene nå med kraftbransjen. Vi har gjort justeringer, og Stortinget har nå forslaget til lov-messige endringer her, slik at man skal vedta det lov-messige. En del av de andre tiltakene er mer kortsiktige, at vi gir ekstra tilskudd til det ene eller det andre. Det er viktig, men dette er en langsiktig endring, og jeg har god tro på at dette 1) kommer til å hjelpe mange bedrifter neste år, og 2) vil skape mer stabilitet i vårt kraftsystem, fordi flere vil gå fra spot og dag-til-dag-børs til langsiktige avtaler.

Ola Elvestuen (V) [11:05:36]: At statsråden er veldig fornøyd med seg selv og sin egen innsats, hjelper dessverre ikke bedriftene der ute, og det er grunn til å være bekymret over om vi kan få konkurransedyktige fastprisavtaler fra begynnelsen av neste år. Det er også mange bedrifter som mener at den støtteordningen vi nå får på plass, eller som regjeringen har vært framme med tidligere, blir for lite for sent.

Statsråden er opptatt av å se på hva det forrige flertallet har gjort eller ikke gjort, og da vil jeg trekke fram en ting som det forrige flertallet gjorde under koronaen. Høsten 2020 endret situasjonen seg, og vi så at veldig mange små bedrifter, ulike små bedrifter, fikk store problemer. Etter initiativ fra Venstre fikk vi da på plass en støtteordning via kommunene. Det kom til og med inn så sent som i nysalderingen, og den fungerte. Vi traff veldig mange bedrifter med den. Er statsråden forberedt på å kunne ta initiativ til en liknende ordning dersom det blir nødvendig og det er mange bedrifter som nå får problemer?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:06:45]: Jeg bare beskriver de ulike tiltakene. Jeg har ikke gitt noen karakterbok til noen, men jeg er opptatt av at det skal gjennomføres tiltak. Så er det en enorm forskjell nå i forhold til da representanten Hans Andreas Limi, jeg og noen andre brukte dag og natt på de ulike koronapak-kene, for da stoppet økonomien opp. Det var ikke noen bekymring for høy prisvekst på den tiden. Det var det motsatte som var bekymringen – en kollaps, f.eks. i energimarkedet, olje- og gassprisene. Det var et helt motsatt problem av i dag. Derfor var svaret på mange av de utfordringene det sto på da, å bevilge mer.

Hvis vi velger samme metode i dag som ved forrige krise, forsterker vi problemene. Spesielt for mange små bedrifter er den høye prisveksten et kjempeproblem, for

det gjør at det nesten ikke er mulig å planlegge. Derfor må vi holde igjen på pengebruken. Det er kanskje mer krevende for en stortingspolitiker, det er kanskje mer krevende for en regjering, men det er desto viktigere at vi gjør det, for det er det som vil hjelpe bedrifter og folk rundt omkring i Norge.

Lan Marie Nguyen Berg (MDG) [11:07:58]: Regjeringens strømstøtte er ikke omfordelende, og den belønner dem som bruker mest strøm. Regjeringen har ennå ikke lyttet til ekspertene og Energi Norge, som anbefaler Miljøpartiet De Grønnes modell som den mest rettferdige og den som oppmuntrer til best strømsparing.

Strømkrisen kommer ikke til å forsvinne med det første. Nordmenn må forvente høye strømpriser også i framtiden, og vi trenger en forutsigbar strømstøtteordning som vil fungere over tid. Derfor lurer jeg på om regjeringen vil vurdere en strømbonus som deler ut alle de ekstraordinære inntektene tilbake igjen til folket, og som kan innføres som en permanent ordning i perioder hvor strømprisen går over et visst nivå. Hvis ikke lurer jeg på hvorfor regjeringen ikke vil vurdere den.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:08:47]: Folk lever ulike liv, i ulike hus, og man har ulikt forbruk. Noen lever i leilighet og synes det er kjempebra. Andre lever i rekkehus og synes det er kjempebra. Andre igjen bor i gamle hus som trekker, og synes det er litt kaldt. Derfor har folk ulikt strømforbruk. Det er derfor vi har satt det taket på 5 000 kWh. Det er gjort i dialog med NVE, som er fagmyndigheten. Da vi så de tallene vi ble presentert for, ble jeg også overrasket over hvor mange som brukte opp mot 5 000 kWh i januar, februar og mars, de kaldeste månedene. Vi mener det er riktig at også de som bor i kalde trekkfulle hus – som kanskje ikke er så friske og raske at de kan fyre med ved eller gjøre andre tiltak – skal føle trygghet rundt sin privatøkonomi, og at den sikringsordningen derfor bør ha et så høyt tak. Jeg ser motforestillingene, men vi mener likevel at det er rett løsning.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [11:09:52]: Jeg har tidligere gitt regjeringa honnør for arbeidet med fastprisavtaler. Jeg tror det er en god løsning, og ikke minst for bedriftene er det helt avgjørende, for en bør komme seg vekk fra ulike ordninger som ikke er best egnet for den typen støtte. Samtidig må jeg si, etter å ha hørt innlegget og replikkvekslingen her, at skulle jeg ha prøvd å oppsummere og gi en tilbakemelding til bedriftene hjemme hvis de spør hva jeg tror, ville vel overskriften ha vært noe sånt som «alt i det blå» – eller i det grønne.

Ja, vi skal vedta disse endringene, men jeg har ikke sett ett selskap som selger strøm, som har tilbudt fastpris-

avtaler til bedrifter. Det er fordi det er usikkerhet knyttet til det. Likevel: Den ordningen som blir vedtatt i dag, varer bare ut desember, så det er liten hjelp for de bedriftene som må planlegge, enten det gjelder investeringer, videre drift eller oppsigelser osv.

Hva er beskjeden fra statsråd Vedum – kommer det fastprisavtaler fra 1. januar? Hvis ikke: Vil støtteordningen fortsette?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:10:58]: Beskjeden er det samme som jeg sa i stad: Regjeringen har kommet med sitt forslag til lovendring. Nå ligger lovendringene til behandling her i Stortinget. Etter å ha hørt alle de ulike spørsmålene er det ingen tvil om at regjeringen har stor støtte til lovendringene, også fra representanten Ropstad. Det virker som om alle partier er veldig for de lovendringene – så vidt jeg kan høre, i hvert fall. Da kommer det på plass, og da kommer det også til å komme på plass et fastprismarked.

Så vil det selvfølgelig være litt brytninger i et marked, og også litt interessekamp. Akkurat nå er man midt i den interessekampen, for det skjer flere viktige skatteendringer på kraftmarkedet akkurat i disse dager. Sånn er det. Nå bruker først regjeringen sin initiativrett overfor Stortinget til å komme med sine forslag til lovendringer, Stortinget kommer til å vedta det, og kraftselskapene kommer til å skjønne at her er det både klokt for dem og klokt for samfunnet å tilby et godt fastprismarked. Det har vi også gjort i samspill med kraftbransjen.

Presidenten [11:11:57]: Replikorkordskiftet er dermed omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Marit Knutsdatter Strand (Sp) [11:12:15]: Det er dyrtid og uro. Det er tøffe tider som krever tøffe tiltak og ikke minst tøffe politikere. Da er det godt vi har en Senterparti–Arbeiderparti-regjering med nettopp det.

Politikk som Senterpartiet har stått for i lang tid, bl.a. med lærdom i historien, er mer relevant enn noen gang. Parallelt med aktive og presise grep, med styrking av forsvar, politi og sikkerhet, har viktig utvalgsarbeid kommet i gang. Jeg vil trekke fram både totalberedskapskommisjonen, forsvarskommisjonen og energikommisjonen. Både forsyning som en del av totalforsvaret, og energi, som nå er en del av russisk krigføring, må vi ha bevissthet rundt.

Vår trygghet og frihet kan vi ikke ta for gitt – ikke nødvendigvis fordi det kommer tanks og soldater inn i landet vårt, men fordi eksterne trusler ønsker å skape uro. Jeg støtter opp om det finansministeren sa, at vi må stå samlet i Stortinget. Det er godt at Senterpartiet, Ar-

beiderpartiet og SV har funnet sammen om en strømstøtte som kan bidra til ro.

Etter pandemi og unntakstilstand må vi igjen takle en krise og uforutsigbarhet som følge av krigen i Ukraina. En ekstra dimensjon er klimaforandringene og mer ekstremvær. Hvor regulerbar energiforsyningen vår er, og hvor god kapasitet og tilførsel vi har, betyr mye. Det virker uansvarlig med en kamp om makspris og uendelig med strømstøtte dersom det ikke er strøm nok til å levere på en da økende etterspørsel. Like fullt er det på sin plass med en avgrenset strømstøtte, bl.a. til studenter og nærbutikker. Studentene rammes av dyrtida og uroen på en tøff og omfattende måte. Dette er hodene og hendene som skal stå i arbeidslivet og ta Norge videre framover om kort tid. Disse menneskene må få rammer som gjør det mulig å fullføre studiene på normert tid og jobbe dedikert med det. Da er det godt at strømmen blir en bekymring mindre.

Vi skal også ha levende bygder i hele landet og trenger derfor nærbutikkene. Vi på Stortinget mottok et opprop fra over 70 lokalbutikker som slo alarm. Nå har vi fått på plass en håndsrekning til nærbutikkene for å kompensere for høye strømpriser, gjennom Merkurordningen, og skal nå kompensere fra september til desember 2022. På nyåret må vi få på plass fastprisavtaler. I tillegg beholder husholdningene strømstøtten for å opprettholde kjøpekraft. Kampanjer som «lys i alle glas» har fått ny mening når strømmen er dyr og verden så uforutsigbar som nå.

Roy Steffensen (FrP) [11:15:18]: Når det blir snakket om 3 mrd. kr i strømstøtte til næringslivet, og at det skal hjelpe om lag 20 000 bedrifter, høres det veldig mye ut, men til sammenligning er det altså 28 305 bedrifter bare i Rogaland, i det fylket som sliter med de høyeste strømprisene. Det er om lag 200 000 bedrifter i dette landet som har flere enn én ansatt. Hvis man skal fordele summen på 3 mrd. kr på de 20 000 bedriftene som ordningen er anslått å treffe, er det altså ca. 150 000 kr per bedrift.

Fremskrittspartiet er veldig tydelig på at dette er en ordning som har kommet for sent, og det er et for lite beløp. Innretningen sørger for at den angår for få, og ordningen varer i for kort tid.

Jeg ser at statsråd Vestre er til stede i salen. Jeg så det tok litt tid før han tegnet seg og tenkte kanskje det betyr at han er litt lei. Vi kunne i hvert fall på mandag, i Dagens Næringsliv, se at statsråden var lei av næringslivet som vil ha pakker til ditt og pakker til datt. Jeg må si at det er ganske provoserende fra en som har vært bedriftsleder selv, som har sittet som et barn på julaften og åpnet pakke etter pakke etter pakke fra det offentlige, med en totalsum på 78 mill. kr, kunne vi lese i Kapital i fjor, å være

frustrert, oppgitt og lei av at bedrifter kommer og banker på hans kontor og lufter sin frustrasjon i en krisesituasjon som bedriftene ikke har skapt selv, men som de er kommet opp i.

Det er en strømsituasjon som ingen eksperter, ingen i denne salen, og heller ikke Statkraft kunne forutse; det var ingen som kunne forutse den situasjonen vi står i nå. Det er krise for næringslivet. De varsler om at de frykter permitteringer, de frykter oppsigelser, og de frykter konkurser. Så har vi en næringsminister som sier at han er lei av å høre på bedriftsledere som kommer og vil ha en pakke til ditt og en pakke til datt.

Hvis næringsministeren er lei, er det altså ingen som tvinger ham til å være næringsminister. Det er ingen som tvinger næringsministeren til å komme hit i salen, til å være på kontoret og bli nedringt av frustrerte bedriftsledere. Hvis næringsministeren er lei, vil jeg anbefale ham å søke avskjed i nåde.

Per Martin Sandtrøen (Sp) [11:18:03]: Regjeringen legger i denne proposisjonen fram forslag om økte bevilgninger på 28,1 mrd. kr. Av dette utgjør militær støtte og bistand til Ukraina til sammen 7 mrd. kr. Det gjør at vi kan støtte Ukraina med både innkjøp av gass, med humanitær bistand til å opprettholde viktig infrastruktur og med militær støtte.

Dette er en regjering som kjemper for mindre forskjeller i Norge – mellom fattig og rik, og mellom by og bygd. Det er også en regjering som vil styrke vår nasjonale beredskap og vår nasjonale kontroll. Regjeringen innfører en svært viktig og kraftig forsterket strømstøtteordning for jordbruket ut året. På verdensbasis ser vi nå høyere matpriser og ikke minst redusert tilgang på gjødsel. Det å sikre nasjonal kontroll over mattilgangen i Norge er noe av det aller viktigste vi kan gjøre. Det ville ha vært meningsløst, og det ville ha svekket både din og min mattrygghet, om norske matprodusenter måtte kaste avlingene fordi de ikke hadde råd til kjøling og lagring.

Regjeringen slo allerede fra dag én fast at vi skal ta vare på lokalsamfunnene over hele Norge, og vi vil at folk skal være stolte av lokalsamfunnet sitt. Noe vi også fikk til i forhandlingene med SV på Stortinget, var en støtteordning til Merkur-butikkene. Nærbutikkene er et lim i mange av lokalsamfunnene våre over hele det langstrakte og flotte landet vårt. De lokalsamfunnene som mister nærbutikken, mister langt mer enn et sted å handle. De mister et samlingspunkt, de mister en viktig del av det som skaper fellesskap og stolthet i bygda. Bevilgningen som regjeringen og SV ble enige om i denne innstillingen, vil redde nærbutikker over hele Norge.

Det er interessant at Høyre i mediene har vært ute og lovet ut penger som allerede er brukt i denne ordningen.

Jeg legger merke til at Høyre i merknadene skriver at regjeringen ikke har foreslått tilstrekkelige tiltak for å redusere offentlige utgifter i statsbudsjettet for 2023. Samtidig som Høyre kritiserer for høy pengebruk, både kritiserer de grunnrenteskatten og hevder at de vil gi mer i strømstøtte til bedriftene. Det skal jammen bli interessant å se hvordan Høyre både skal redusere pengebruken og kutte i grunnrenteskatten. Jeg gleder meg til å lese Høyres alternative statsbudsjett denne høsten.

Helge Orten (H) [11:21:03]: Så mye god reklame for vårt alternative statsbudsjett skal vi lete lenge etter – og at det er så mange som gleder seg å lese det. Det ser jeg også fram til for min egen del – når vi da blir ferdig med det.

Jeg vil bare kommentere litt av det som er sagt. Jeg tror vi må ha det perspektivet at veldig mye av det som ligger i denne proposisjonen, er vi enige om, ikke minst når det gjelder den støtten vi gir til Ukraina i den frihetskampen som de står i. Det tror jeg kler Stortinget godt, og det er det viktig at vi gjør, rett og slett fordi vi bør stå samlet i den typen situasjoner.

Så inneholder proposisjonen en del andre ting. Vi har i lang tid etterlyst å få på plass en støtteordning også for de mindre bedriftene. Det er nå endelig kommet i en proposisjon. Vi skulle gjerne sett at vi kunne behandlet dette mye tidligere i år, såpass tidlig at vi kunne tatt hele den diskusjonen om 2022-budsjettet da vi behandlet det i revidert budsjett i mai/juni. Sånn sett har det derfor for meg og for oss vært viktigere at vi, når vi nå først fikk denne proposisjonen om bl.a. strømstøtte til bedriftene på bordet – lovlig seint, men vi har tross alt fått den på bordet – gjør strømstøtten så målrettet som mulig, og vi ønsker også å bidra til å forsterke den. Det har vi gjort gjennom det vi har foreslått – for så vidt ganske moderate forslag, men det er tross alt en forbedring av ordningen.

Jeg registrerer at representantene Pollestad og Knutsen er bekymret for Høyres oljepengebruk. Hvis vi går tilbake og ser på det reviderte budsjettet som vi foreslo i mai/juni, hadde vi en oljepengebruk som var 5 mrd. kr lavere enn det regjeringspartiene la opp til, så vårt samlede opplegg for 2022, selv inklusiv de 800 mill. kr vi foreslår i denne saken, er betydelig lavere enn det regjeringspartiene har lagt til rette for. Hadde representantene Pollestad og Knutsen stemt for vårt forslag, hadde det vært en lavere oljepengebruk i 2022. Vi skal ha en ansvarlig linje på dette, det har vi alltid hatt, og det kommer vi fortsatt til å ha. Det skal en også få se når vi skal lage vårt alternative budsjett, men vi legger opp til en oljepengebruk som er tilpasset situasjonen. Vi kommer til å legge opp til en oljepengebruk som ikke forsterker presset på renta framover.

En liten visitt også til representanten Fylkesnes: Representanten Fylkesnes kritiserer Høyre for en usosial profil i forbindelse med denne proposisjonen. Det finner jeg veldig merkelig, all den tid vi slutter oss til de grepene og de forslagene som SV har forhandlet inn sammen med regjeringspartiene: økte tilskudd til studenter og en forsterket bostøtteordning. Hvis det er usosialt, skjønner jeg egentlig ikke helt hva Fylkesnes viser til, for jeg tenker at vi har lagt oss på og er enig i den linja og de tiltakene som SV har forhandlet inn i denne proposisjonen.

Bård Ludvig Thorheim (H) [11:24:15]: Jeg ser at regjeringens representanter er fryktelig fornøyd med det de selv har gjort på strømstøtte. Jeg vil da bare fortelle om en liten historie jeg hørte fra en representant for et av regjeringspartiene som var på et folkemøte og skulle illustrere at det er så viktig å spare på strømmen nå når det er så dyr strøm, og sa at den billigste strømmen er den man ikke bruker. Da kom det kontant fra salen at de beste politikerne er dem vi ikke har. Det tror jeg vi alle kan legge oss på minnet. Det forventes en større og mer ambisiøs politikk.

Allerede i desember foreslo Høyre at vi trenger en strømstøtteordning for bedriftene. I januar og mai fulgte vi det opp i revidert nasjonalbudsjett. 19. september – vi måtte tvinge regjeringen til å komme hit til Stortinget, og da sa vi at vi trengte at de la fram en strømstøtteordning for bedriftene. Det er lite sannsynlig at det ville ha blitt lagt fram hvis ikke Høyre hadde stått på og vist ledelse på dette feltet.

Nå har vi altså en ordning, og det ble historien om fjellet som fødte en mus. Høyre foreslår nesten 1 mrd. kr mer. Jeg tror man må ta dette innover seg – hvis man snakker med bedriftene og ser på de høye prisene, ser på regnskapet og ser hva det har å si for arbeidsfolk og de ansatte, ser man at dette rett og slett er for lite.

Høyre har også ledet opposisjon til noen svært viktige seire, som også kom ut av møtet den 19. september, nemlig på solenergi. Vi har fjernet alle barrierene slik at bedriftene nå selv kan investere i solenergi uten å ha alle reguleringene på hvor stort det skal være på effekt osv., slik at de kan produsere energi fra bedriften sin og i tillegg få støtte fra Enova, gjennom at Stortingets opposisjon sa at nå trenger Enova å kunne gi støtte til energiefektiviseringstiltak som bedrifter og husholdninger innfører.

Vi trenger ledelse i tiden som er nå – ikke en regjering som står på sidelinjen eller som befinner seg i bakerste tropp. Vi kan gjøre veldig masse for folk og bedrifter, men det er regjeringen som må gå i front og lede, og som må ta det ansvaret de har.

Frode Jacobsen (A) [11:27:06]: Hver eneste dag har Den ukrainske forening en markering ute på Eidsvollss plass foran Stortinget. De står der med sine gule og blå flagg og minner oss om de grusomheter som skjer i deres hjemland. Ukrainas nabo, som også er vår nabo, har invadert og annektert deler av deres hjemland. En ulovlig og folkerettsstridig krig pågår.

Krigens brutaliteter går inn på oss. Det skaper en uro og en utrygghet vi ikke kan avfeie. Krigen får konsekvenser for oss alle, både samfunnet, økonomien, bedriftene og alle som bor her. Det er heldigvis ingen uenighet her i salen om de viktigste bevilgningene i saken vi nå behandler: 4 mrd. kr i økt bistand til Ukraina og 3 mrd. kr til Forsvaret og til militær støtte til Ukraina.

Det er Ukraina som er i krig. Vinteren kan bli tøff i Norge og ellers i Europa, men vinteren blir verre i Ukraina.

I september var jeg på reiser med Stortinget til både USA og Brussel. De geopolitiske utfordringene er store og bekymringene mange i både Washington og Brussel. Putins ulovlige krig mot Ukraina og energikrigen mot Europa er hovedgrunnen til det. Jeg kan ikke fri meg fra å si – når jeg ser og hører om krigens grusomheter, og når jeg hører de bekymringene som mange land i Europa har i møte med energikrigens konsekvenser – at av og til kan den norske debatten virke litt liten.

Vi i Norge er heldige, også i møte med denne krisen. Vi har en god strømstøtteordning. Den gir norske husholdninger trygghet for at de får hjelp til å betale for strømmen også i en mørk og kald vinter, som vi nå står foran, og i dag bevilger vi penger til en utvidet strømstøtteordning.

Det kommer på plass en egen strømstøtteordning for bedriftene. Ikke mange land har lignende ordninger. Staten dekker nå 90 pst. av regningen over 70 øre i månedene med høyest forbruk. Neste år skal vi bruke 45 mrd. kr – det er sykt mye penger – til strømstøtte til husholdningene. Det er nødvendig og riktig, og ordningene er lett å forstå. Derfor håper jeg også at norske medier bidrar til å forklare dette til befolkningen på en god måte. Vi ser bl.a. gjentatte oppslag om at nå koster en timinutters dusj så og så mye. Jeg kjenner for det første ingen som dusjer så lenge, selv om jeg vet at de finnes, men i sin jakt på å lage saken størst mulig har media ikke regnet inn strømstøtten når de skal fortelle oss hva en dusj koster.

Dette illustrerer mitt poeng. Vi i Norge er bekymret for hva det koster å dusje, og om vi kan få støtte til å varme opp hytta vår. I Ukraina bombes kraftstasjonene. Befolkningen går en vinter i møte med usikkerhet for om de får varme og vann i husene sine, og om de overlever krigens grusomheter.

Statsråd Jan Christian Vestre [11:30:08]: Jeg er glad for at det opplegget regjeringen har laget, sammen med

gode samarbeidspartnere i NHO, Virke og LO, i dag får et bredt flertall bak seg i Stortinget. Dette er ikke perfekte ordninger, og det har vi heller aldri sagt. Vi har derimot vært åpne og ærlige på at det vil treffe en del, langt ifra alle, men det er ordninger som er godt tilpasset den situasjonen vi nå opplever i norsk økonomi. Jeg vil derfor igjen takke partene og ikke minst Stortinget for at det er et bredt flertall for denne ordningen.

Det er mange bedrifter som nå er urolige, og det forstår jeg godt. Det er krig i Europa, vi har til tider ekstreme energikostnader, høyere drivstoffkostnader, mange bedrifter sliter med å få tak i kvalifisert arbeidskraft, og det er stor usikkerhet og uro knyttet til internasjonale verdikjeder. Dette må vi ta på alvor. Det viktigste grepet regjeringen gjør, er å få på plass et velfungerende fastprisregime. Vi har store forhåpninger og forventninger om at det snart kommer i gang, og så har vi altså lagt fram overgangsordninger gjennom lånegarantier og energitilskuddsordningen på 3 000 mill. kr, som nå skal betales ut til bedriftene, til 20 000 av dem som trenger det mest.

Jeg har aldri sagt at det er helt greit at bedrifter går konkurs. Snarere tvert imot så vet jeg hva det innebærer. Det jeg har sagt, er at vi ikke kan gi noen garantier for at alle klarer det. Det er slik i en velfungerende blandingsøkonomi at bedrifter kommer til, og at noen faller fra. Vi skal stille opp og heie på dem som reiser seg, og som prøver på nytt. Derfor er jeg glad for at de konkurstellene som kom i dag, viser at vi nå har 25 pst. lavere konkurstall enn før pandemien, det siste normalåret, 2019. Det er ingen garanti for at denne situasjonen kommer til å vedvare, men det er i hvert fall et tegn på at store deler av næringslivet også kommer til å klare å omstille seg og tilpasse seg situasjonen. Dersom det skulle bli behov for nye grep om arbeidsledigheten stiger, eller permitteringsene stiger, så vil selvfølgelig regjeringen vurdere andre tiltak, men nå er vår viktigste oppgave å bremse pengebruken og sørge for at ikke renten kommer ut av kontroll. Det vil være mye verre for næringslivet enn økt strømpris.

Til slutt vil jeg bare legge til at representanten Stefensen bør ta seg bryet med å sjekke enkle fakta før han bevisst brer om seg med påstander som beviselig er feil.

Maren Grøthe (Sp) [11:33:26]: Vi er inne i en krevende tid. Det er krig i Europa, og vi har en sikkerhetspolitisk situasjon som min generasjon aldri har vært vitne til før. Krigens Russland fører, har enorme konsekvenser først og fremst for de menneskene som blir berørt i Ukraina. Derfor er det viktig og nødvendig at Norge nå styrker den humanitære og militære bistanden til Ukraina.

Putins krigføring og den påfølgende energikrisen påvirker oss også her i Norge. Vi har en prisvekst vi ikke

har sett siden 1980-tallet, og særlig de høye strømprisene rammer folk, frivillighet og næringsliv hardt. Tiltakene vi behandler i dag, skal nettopp møte dem som nå trenger det mest: bedriftene som er særlig hardt rammet, butikkene under Merkur-ordningen. Jeg er ekstra glad for at det nå kommer et nytt strømstipend til studentene.

Strømstøtteordningen til husholdningene er god, og det er viktig for meg å understreke at studentene også vil dra nytte av den. Samtidig vet vi at studentene ofte har en ekstra sårbar økonomi. Det er nettopp det som er selve formålet med den norske studiefinansieringen gjennom Lånekassen. Den skal sikre at alle sammen har muligheten til å ta utdanning, uavhengig av familien eller den enkelte students inntekt eller bakgrunn. Lånekassen er derfor et av de viktigste verktøyene vi har for sosial utjevning i Norge. Jeg er glad vi nå viser nok en gang at den også kan være et godt verktøy å bruke i en krisetid.

Nå bevilger vi 210 mill. kr til et strømstipend til alle de studentene som har strømutgifter. Det vil bli 1 500 kr mer til hver enkelt student. Samtidig foreslår regjeringen i statsbudsjettet at studiestøtten skal prisjusteres på et senere tidspunkt i år enn ved et normalår. Det utgjør 3 600 kr ekstra i studiestøtte til hver enkelt student neste år. Det er gode grep, og det er viktige grep for å avhjelpe studentene i møte med den prisveksten vi står overfor. Jeg mener det er et riktig og viktig signal fra regjeringen.

Mahmoud Farahmand (H) [11:35:57]: Som representanten Orten var inne på, er det gledelig at vi er enige om veldig mye i denne proposisjonen. Vi skal være ekstra glad for at vi er helt enige om støtten til Ukraina i deres kamp. De kjemper for seg selv, og de kjemper for demokrati og frihet, og vi skal støtte dem til de oppnår de politiske målene de har satt. Det er viktig.

Det er en interessant debatt i denne salen om strømstøtte til bedriftene. Det er ingen bedriftseiere jeg kjenner som i utgangspunktet ønsker å være klienter av staten. Der tror jeg næringsministeren og jeg er enige. Men den situasjonen vi står oppe i, er ekstrem. Den er en såkalt sort svane, om man vil, og ellers levedyktige bedrifter sliter med å få endene til å møtes. Det de ber om, er ikke nødvendigvis strømstøtte i seg selv, men forutsigbarhet.

Det jeg hører fra både finansministeren og næringsministeren, er at man på et eller annet tidspunkt skal vurdere effekten av de tiltakene man har iverksatt. For norsk næringslivs og norske arbeidsplassers del tror jeg det er greit at man gjør noe mer enn å vurdere, at man har en beredskapsplan for hvilke tiltak man skal iverksette. Personlig tror jeg det er lite sannsynlig at det vil foreligge en gunstig og troverdig fastprisavtale for norsk

næringsliv i januar. Det er derfor vi etterspør en plan for det som måtte komme, for å sikre folks arbeidsplasser, for at de som SV beskriver som dem som sitter nederst ved bordet, skal ha mulighet til å planlegge livene sine framover.

Ellers håper jeg vi kommer til å høre litt mer om de eventuelle planene regjeringen har lagt for videre arbeid med strømstøtte, før jul.

Geir Pollestad (Sp) [11:38:08]: Eg vil på ny starta med å understreka betydinga av alt me er einige om, og viktigheita av det.

Eg har lyst til å knyta ein kommentar til Høgre si dekking i denne saka. Me har høyrte i debatten at Høgre har sagt at dei lenge har etterlyst ei straumstønadsordning til næringslivet, og dei bruker sitt alternativ til revidert budsjett til å saldera dette. Der ligg det altså inne ein halv milliard til ei lokal straumstønadsordning. Høgre seier at dei ville hatt ei skikkeleg straumstønadsordning for lenge sidan, dei har ikkje lagt inn pengar i revidert budsjett – ergo får dei mindre oljepengebruk i revidert budsjett – og så bruker dei no eit ikkje vedteke revidert budsjett til å saldera dette. Det må stillast større krav til det største opposisjonspartiet enn det.

Så til fastprisavtalane. Det vert ikkje lett å få det til, men det krev politisk vilje til å stå i det som må til. Det er ikkje noko ein berre roper ut i lufta og så får ein fastprisavtalar. Me har sett kva som må til for å få dette – me må endra loven slik at grunnrenteskatten slår inn på det som er avtalt pris, og ikkje spotpris. Slik var det ikkje før. Slik vert det no.

Kraftselskapa er litt som oss alle. Om me kan velja mellom å selja noko kjempedyrt eller å selja noko billeg, så sel me det kjempedyrt. Slik er òg kraftselskapa. Slik er òg kommunane som eig kraftselskapa. Difor er høgprisbidraget så viktig – det gjer det mindre lønsamt for f.eks. Lyse å selja kraft til næringsliv og innbyggjarar i Rogaland for 5 kr pr. kWh. Det er klart at når ein kan tena 5 kr pr. kWh, kvifor skal ein då selja for 50 øre? Høgprisbidraget gjer at det vert mindre lønsamt å selja til den prisen.

Til partia som ønskjer at næringslivet ikkje skal vera avhengig av pakkar, slik Framstegspartiet vil: Me kan ikkje ha eit næringsliv på kunstig andedrått – me må finna varige løysingar. Lågpris og det me gjer for å få fastprisavtalar, er heilt nødvendig. Då kan me ikkje feiga ut kvar gong nokon seier at dei ikkje vil ha høgprisbidraget, for det er så ubehageleg. Det er då me som politikarar må seie: Nei, kraftselskap, me forstår at det ville gjeve høgare utbytte om me ikkje gjorde dette, men velferda i min heimkommune, Time, som er eigar i Lyse, kan ikkje vere avhengig av at Lyse flår innbyggjarar og bedrifter med høge straumprisar.

Me skal ha skikkeleg utbytte, men når prisane er ekstreme, er det rett å ta dei inn, og det er rett å leggja til rette slik at ein på sikt kan få fastprisavtalar som vil tena både kraftselskapa og næringslivet. Eg håpar òg at opposisjonen ser at for å få til det, må me vera faste i politikken.

Eigil Knutsen (A) [11:41:23]: Jeg vil takke for en god debatt og knytte noen kommentarer til temaene som har vært oppe i debatten.

Fremskrittspartiet, Rødt og Kristelig Folkeparti har ulike maksprismodeller på strøm, som også har kommet opp i debatten – særlig når vi diskuterer bedriftsstøtte. Problemet er bare at det store flertallet i denne salen mener de forslagene ville gjort situasjonen verre. De ville gjort energisituasjonen verre, de ville gjort det mindre lønnsomt å drive energisparing, og de ville økt risikoen for strømrasjonering til vinteren.

Derimot har vi en strømstøtteordning for husholdninger i Norge som etter all sannsynlighet er verdens beste ordning. Den gjør energisparing gunstig, samtidig som den tar ned strømregningen for alle strømforbrukere på husholdningssiden i Norge.

Så en kommentar til representanten Farahmand sitt innlegg, som etterlyser forutsigbarhet for bedriftene: Der er vi jo helt enig. Samtidig påstår representanten at regjeringen bare vil vurdere tiltak som er satt i verk. Nei, regjeringen jobber for fullt med strukturelle grep, på kraftmarkedet, for fastprisavtaler. Når energikommisjonen kommer, får vi også et godt faglig grunnlag til å diskutere videre hvordan vi kan bedre kraftsituasjonen i Norge. Jeg håper vi i etterkant av det kan stå sammen om å produsere mer kraft i Norge.

Til slutt: Denne proposisjonen handler om de økonomiske konsekvensene av krigen i Ukraina. Russlands mål er å splitte og polarisere oss i de vestlige demokratiene, slik at støtten til Ukraina etter hvert kan avta. I Norge lykkes ikke det. Vi har en sivilisert debatt. Vi har noen uenigheter, men det er bred enighet rundt mesteparten av tiltakene, særlig det som gjelder Ukraina. Det har vært ett unntak i denne debatten, og det er måten Fremskrittspartiet debatterer noen av sakene på. Det er ikke en måte å ha en sivilisert politisk debatt på – det polariserer, og det er helt unødvendig når vi diskuterer en sak som dette.

Presidenten [11:43:51]: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Sak nr. 2 [11:43:55]

Interpellasjon fra representanten Alfred Jens Bjørlo til kunnskapsministeren: «Stigande matvareprisar, global matmangel, omsyn til folkehelsa og omsyn til klima og berekraft gjer det nødvendig å auke kunnskapen om

og interessa for å dyrke sin eigen mat. Eit godt tiltak for å spreie kunnskap om å dyrke mat er etablering av skulehagar. I dag er det få kommunar som satsar systematisk på skulehagar, og det er ingen nasjonale stimuli til etablering av skulehagar. Kva kan gjerast for å få fleire skulehagar over heile landet som del av ei omlegging av framtidas matsystem til meir lokal produksjon og meir frukt og grønt?»

Alfred Jens Bjørlo (V) [11:44:46]: Saka eg tek opp i dag, kan ved første augekast verke som ei pølse i slakte-tida, for ikkje å seie ein tomat i grønsakshagen, i ei tid med krig, energikrise, klimakrise og pressa økonomi for folk flest. Men det er nettopp i tider som dette at vi òg må tenkje dei lange tankane, gjere små grep no som kan bety mykje for samfunnet i framtida.

Er det éin ting det siste året har lært oss, er det at vi ikkje kan ta mattryggleik og sjølvforsyning for gjeve. Mat er ikkje noko som berre kjem, mat kjem frå ein stad, og det tek tid, energi og kunnskap å produsere. Korleis vi skru saman matsystema våre, har også store følgjer for andre delar av samfunnet. Matproduksjon er ikkje berre eit spørsmål for dei få, det er ei sak som vedkjem alle, og matsystemet av i dag er rett og slett ikkje berekraftig på lang sikt – ikkje for klimaet, ikkje for naturen og ikkje for folkehelsa.

Skal vi få berekraftige matsystem, eit sunnare kosthald og sjølvforsyning av rein, trygg og sunn mat i framtida, må alle som veks opp i dag, få kunnskap om korleis mat blir til og bli vande med å dyrke fram mat sjølve. Ein gong i tida var det sjølvsgat. Slik er det ikkje lenger, verken i by eller bygd.

Heldigvis startar vi ikkje frå null:

For det første er mat og helse allereie ein del av læreplanen for grunnskulen. Det å delta i hausting av lokale matvarer og i dyrking av mat for bruk i matlaging, og å utnytte lokale matvarer i matlaging og presentere ledda i produksjonskjeda frå råvare til måltid, ligg inne som kompetansemål i læreplanen.

For det andre: Skulehage, det å dyrke eigen mat som del av skulekvardagen, har lange tradisjonar. I 1909 gav Oslo kommune løyve til at området Geitmyra kunne nyttast til skulehage for skulane Møllergata, Foss, Bolte-løkka, Lilleborg, Sagene og Grünerløkka. Geitmyra har vore i kontinuerleg drift som skulehage og parsellhage heilt sidan då, og fleire skulehagar i Oslo har kome til. Tusenvis av barn og unge i Oslo har i løpet av desse drygt hundre åra fått med seg kunnskap, opplevingar og matglede som dei har med seg livet ut. Ikkje minst har Oslos skulehagesatsing fått ei ny og endå større betydning i takt med at Oslo har blitt ein meir fleirkulturell by. Ein finn knapt ein arena som er betre for integrering, samhald og felles opplevingar på tvers av kulturar enn skulehagen.

Geitmyra skulehage har òg fått ei knoppskyting i form av Geitmyra matkultursenter for barn, som no har fått avleggjarar også andre stader i landet, og som har ein visjon om å nå barn i heile landet med kunnskap om mat og matglede.

Også andre stader i landet veks – bokstaveleg talt – skulehagar no fram etter fleire tiår med tilbakegang: i Skien, i Horten, i Stavanger, i Bodø, på min heimstad Nordfjordeid og andre stader. Ikkje minst skal organisasjonen Økologisk Norge ha stor honnør for den satsinga dei driv for å få opp satsinga på skulehagar, med eit nasjonalt nettverk og meir systematisk satsing på å finansiere og få på plass fleire skulehagar på Austlandet, i samarbeid med Sparebankstiftelsen DNB.

Men å byggje opp og ikkje minst drive skulehagar kjem ikkje av seg sjølv. Vi treng eldsjelene – ja – men vi treng òg systematikk, langsiktigheit, kunnskap og ei forankring nasjonalt. Der er vi ikkje i mål i dag. Det einaste utdanningstilbodet – iallfall så langt eg kjenner til – for skular og lærarar i å byggje opp og drive skulehage blir køyrt av Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet. Det er eit kurs på 15 studiepoeng med base her i Oslo som er fullteikna og med lange ventelister kvart år.

Det er ein interessant observasjon at vi i dag finn dei fleste skulehagane i Oslo og det sentrale austlandsområdet, der det er sett i system takk vere bl.a. Økologisk Norge. Utover i landet elles er det i hovudsak spreidde lokale initiativ, dradd i gang av eldsjeler. Det er bra, men vi har potensial til mykje, mykje meir, og det hastar, for barn flest i Noreg bur ikkje lenger på ein gard og har det å dyrke jord i fingrane, med kunnskap som blir overført frå generasjon til generasjon, heller ikkje på bygda.

Eg meiner no at med det nye fokuset vi har fått i samfunnet på betydinga av berekraft, trygg mat og nasjonal beredskap, er tida for å rulle ut skulehagar i større tempo og med meir systematikk komen. Korleis kan vi bidra til å styrkje kompetanse og kunnskap om å etablere og drive skulehagar over heile landet, når vi veit kor stor interessa er? Korleis kan vi få dei tydelege måla frå læreplanen, om at alle norske barn skal lære om dyrking av mat, til å henge betre saman med andre nasjonalt prioriterte politikkområde, som landbruk, klima og helse? Korleis kan vi sikre meir stabil finansiering for skular og kommunar som vil satse på skulehagar, f.eks. gjennom systematisk samarbeid mellom det offentlege og private aktørar?

Eg ser fram til å høyre kva tankar statsråden har om dette, og til å vere med og dyrke fram skulehagar som ein naturleg del av skulekvardagen for barn over heile landet.

Statsråd Tonje Brenna [11:50:03]: La meg begynne med å takke representanten Bjørlo for både å stille et viktig spørsmål og å reise en viktig debatt. Det er sikkert

flere enn meg i denne salen som har prøvd å dyrke noe. Noen av dere har kanskje fått gleden av å høste det dere hadde dyrket etterpå, f.eks. tomater, jordbær eller gulrøtter. Andre har det kanskje mer som undertegnede, der gulrøttene på magisk vis blir til tannpirkere og druen framstår som rosiner helt av seg selv.

Det å la barn og unge få lov til å kultivere jorda, dyrke, høste og bruke avlinger på ulike måter er helt i tråd med målene vi har for barnehager, skoler og SFO. Det kan være en god metodisk inngang til å lære om bl.a. matproduksjon, matsvinn og bærekraftig utvikling. Naturfagsenteret har også egne ressurser som kan brukes av skoler og barnehager som vil jobbe med nettopp denne tematikken.

Skolehager kan også være en god arena for samarbeid, lek, matglede og fysisk aktivitet. Barnehagene, skolen og SFO velger selv om de ønsker å ha f.eks. skolehage, små bed, kjøkkenhager, plantekasser eller annet uteareal hvor de kan dyrke jorda på ulike måter.

Vi vet at skolehager og annen dyrkingsaktivitet organiseres og finansieres ulikt, og det finnes både private og offentlige aktører som bidrar. Noen kommuner har satset mer på det ene enn det andre. Andre kommuner jobber på en helt annen måte. Jeg tror også dette mange steder bidrar til godt og nært samarbeid med det lokale næringslivet. Jeg har stor tro på at barnehager, skoler og skolefritidsordninger finner gode løsninger lokalt som bidrar til at barn og elever får oppleve i praksis hva det vil si at noe er «fra jord til bord».

Rammeplanen for barnehager, rammeplanen for SFO og læreplanverket for skolen legger til rette for å bruke skolehager dersom de ønsker det. I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det f.eks. at barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Bærekraftig utvikling er også en viktig del av skolen og ett av flere tverrfaglige temaer. I naturfag skal elevene lære å delta i høsting og bruk av naturressurser og drøfte hvordan naturressurser kan brukes på en bærekraftig måte. I faget Mat og helse skal de lære å utnytte lokale matvarer i matlaging og presentere leddene i produksjonsskjeden fra råvare til måltid.

Skolehager og andre dyrkingsaktiviteter kan også være en aktivitet som legger til rette for lek og læring i SFO. Skolehager og andre opplegg kan støtte opp under SFOs arbeid med temaer i rammeplanen, som bærekraftig utvikling, mat og måltidsglede.

Jeg har lyst til å avslutte med å understreke hvor viktig det er at vi har en skole som både motiverer og engasjerer. Vi vet at motivasjonen har gått ned de siste årene, og at det er flere elever i dag som kjeder seg, enn det var tidligere. Det bekymrer meg. Det er viktig for vår regjering at skolen er et sted der læring skjer i ulike former, og

at skolen er praktisk og utforskende. Variasjon og ulike praktiske læringsformer er med på å bidra til at flere elevar kan kjenne på mestring, læring og trivsel. Derfor har vi satt i gang et arbeid med en egen stortingsmelding om 5.–10. trinn, som bl.a. skal se på hvordan opplæringen kan bli mer praktisk og variert. Stortingsmeldingen skal legges fram for Stortinget tentativt våren 2024.

Jeg er opptatt av at alle barn og unge skal bli sett, får kjenne på tilhørighet, og at de får lære på forskjellige måter, med både hodet og hender. Det er fordi alle elever kan noe, alle barn kan noe, og alle barn kan lære noe. Skolen skal legge til rette for at hver enkelt elevs potensial skal kunne slå ut i full blomst, enten det er i en skolehage, et skolebed eller et annet sted.

Vi har ingen å miste på veien, og derfor jobber vi iherdig med å gjøre norsk skole mer praktisk og variert, sånn at alle elever har gode muligheter til å lykkes. Skolehager, matglede og kunnskap om hvor maten egentlig kommer fra, er absolutt en del av dette arbeidet.

Alfred Jens Bjørlo (V) [11:54:40]: Eg vil først av alt takke statsråden for eit godt svar. Eg er einig i det aller meste statsråden seier. Vi har det same synet på at dette ikkje berre er eit sidespor i korleis vi skal og må tenkje i framtida i den norske skulen, men at det å byggje rundt meir praktisk læring og gje meir praktisk erfaring i skulen, og å bruke skulehage som eit av dei heilt konkrete verkøya for å oppnå det og samtidig oppnå andre læringsmål også, er ein fornuftig tanke.

Eg vil ikkje minst leggje vekt på at i eit meir fleirkulturelt samfunn, der vi buset flyktningar i veldig mange av kommunane i landet, er det å jobbe med denne typen praktiske og heilt konkrete oppgåver og å skape nye fellesskapsarenaer av uvurderleg betydning, ikkje berre for å knyte band mellom barn, men òg for å knyte band mellom foreldre av ein annan bakgrunn inn i ein skulekvardag som ofte kan verke ganske framand frå det ein er vand med frå tidlegare. Vi veit òg at i mange andre land er dyrking av mat og skulehage ein mykje meir integrert og systematisk del av skulekvardagen enn det har brukt å vere i Noreg.

Så eg takkar for svaret. Eg er også einig med statsråden i at det er viktig å ha lokal fridom og fleksibilitet til å lage ordningar som er tilpassa dei lokale forholda. Her snakkar vi ikkje om ein standardmodell som kan bli trødd nedover heile landet. Likevel er det i alle fall to nøkkelpunkt eg ønskjer å utfordre statsråden meir på.

Det eine er at dette ikkje kjem av seg sjølv. Vi treng kompetanse og kunnskap blant lærarar og andre som skal gje seg i kast med dette i skulekvardagen. Å dyrke mat krev kunnskapar – å gjere det langsiktig krev ein systematikk som ikkje berre handlar om ein enkelt person som har ein god idé og som brenn for det i ein kort peri-

ode. Korleis kan vi få opp kapasiteten i den nasjonale kompetansebygginga på dette området – å drive skulehagar – slik at vi kan lære opp fleire til det? Korleis kan vi få på plass meir stabile og heilskaplege modellar for finansiering og langsiktig drift?

Dette er ein no i ferd med å få på plass i Oslo og på det sentrale austlandsområdet, ved at ein får på plass eit systematisk samarbeid mellom det offentlege og private aktørar, som f.eks. Sparebankstiftinga, om regionale prosjekt.

Er det mogleg å sjå for seg at vi kan ta nasjonale initiativ overfor Skule-Noreg for å stimulere til å setje i gang denne typen prosjekt i mykje større skala også andre stader i landet, og å gjere det med eit aktivt trykk også på nasjonalt nivå for å få fart på dei lokale prosjekta?

Statsråd Tonje Brenna [11:57:56]: Jeg takker for innlegget fra representanten Bjørlo. Jeg er i og for seg enig i at det er bra om vi har et nasjonalt fokus på dette. Samtidig mener nok jeg at en viktig del av forutsetningen for å kunne gjøre et godt arbeid i forbindelse med dette temaet, er at det har lokal forankring. Jeg var i Tromsø tidligere denne uka og besøkte en videregående skole hvor de har gjort noe som jeg mener absolutt er et eksempel til etterfølgelse. Der har de grepet fatt i de nye læreplanene i naturfag, og i det arbeidet har de oppdaget to ting som illustrerer noe av grunnen til at jeg mener det er viktig at dette har lokal forankring. Det ene var at det var ganske mye om granskog i læreplanverket for naturfag. Det andre var at det var ganske mye om leoparder og andre dyr som lever på varmere breddegrader enn i Troms og Finnmark.

Begge deler illustrerer hvor viktig det er at vi klarer å gjøre undervisningen relevant. Der har man jobbet seg systematisk igjennom læreplanene, med ulike læringsplattformer og litteratur, både med å oversette en hel del av det man bruker, til samisk – det er en del samisktalende elever, som med fordel kan få bedre tilgang på læremateriell på samisk – og med den inngangen at kanskje er reinsdyr og fisk mer relevant enn pantere og leoparder. Det oppfyller flere gode ting på én gang: Man får en lokal inngang, man får kjennskap til landsdelen, man får en bevissthet om hvor mat kommer fra, og man får også en stolthet knyttet til det samiske og forvaltningen av naturen.

Jeg tror at vi skal holde fast ved at lokale initiativer er bra. Det er allikevel noen ting vi kan gjøre nasjonalt for å styrke dette arbeidet. Jeg vil nevne to ting spesielt:

Det ene handler om kommuneøkonomi og å ha en kommuneøkonomi som er så god at det er rom for å gjøre også disse tingene. Der har regjeringen levert både i det forrige budsjettet vi la fram, og i det seneste budsjettet.

Det andre, som kanskje er enda viktigere for spesielt skolen, er at vi har utvidet hvilke fag det er mulig å ta etter- og videreutdanning i for lærerne. Gjennom mange år har det i hovedsak vært norsk, matte og engelsk lærerne har tatt etter- og videreutdanning i. Praktiske og estetiske fag har vært dramatisk nedprioritert. Det er det nå slutt på. Nå skal man kunne ta etter- og videreutdanning i flere fag. Det er et bidrag til dyktige lærere som har stått i klasserommet over tid og som kanskje trenger påfyll, det er et bidrag til mer kreativitet, det er et bidrag til å lære av hverandre, og det er et bidrag til å få nye ideer om hvordan man kan utnytte lokale ressurser, nye arbeidsformer og f.eks. det å jobbe mer praktisk og variert med skolehager eller andre ting som kan understøtte det viktige arbeidet lærerne våre gjør i skolen. Jeg ser lyst på skolehagenes framtid og har tro på lokale initiativer.

Maren Grøthe (Sp) [12:01:16]: For Senterpartiet har det over tid vært veldig viktig å legge til rette for en mer praktisk læring i skolen, og at hver enkelt elev skal få mer kunnskap både om hvor maten vår kommer fra, om norsk mat og kultur, og om hvordan alle sammen kan bidra til en bærekraftig og god matproduksjon. Derfor er jeg enig med interpellanten i at ordningen med skolehager kan være et godt verktøy i dette arbeidet. Samtidig tror jeg også at vi må se på dette i et noe større perspektiv når det gjelder matproduksjon generelt. Det er ikke sånn at alle elever lærer best ved å sitte med ansiktet ned i en skolebok. For mange elever vil det å få anerkjennelse og utløp for sine praktiske ferdigheter – bruke hendene, være ute, lære ved å gjøre – være nødvendig for at man skal huske det man lærer, enda bedre.

Som statsråden trakk fram, legger rammeplanene i både skole, barnehage og SFO opp til at dette er mulig å satse på i større grad, og det håper jeg at flere gjør. Hvordan de ulike kommunene, skolene og lærerne vil løse det i praksis, varierer. Det tror jeg er en styrke, også når det gjelder fokuset på mat i skolen, for man har ulike forutsetninger og muligheter for å løse dette lokalt. En kommune vil kanskje ha det i skolegården sin, en annen vil benytte seg av en lokal bonde, mens noen vil bygge opp egne områder for grønnsakshager.

Vi har mange gode eksempler, f.eks. Kristiansand kommune, hvor man har etablert skolehager i et sentralt område i sentrum, og hvor man også har andelslandbruk. Det gjør det tilgjengelig også for innbyggerne på ettermiddagene, og det er viktig.

Et annet eksempel er Høgmo barnehage i Oppdal, som jeg besøkte tidligere i høst, og hvor jeg ble møtt med glade, engasjerte unger som ivret for maten, og som kunne navnet på flere grønnsaker enn det jeg gjorde i en alder av fire år. Eller en av barneskolene i min egen hjembygd, Gåsbacken, hvor de over tid har hatt samar-

beid med en lokal bonde om besøk i et melkefjøs årlig, sånn at alle elever får ta del i det, som en del av mat- og helsefaget. Andre barnehager og skoler samarbeider f.eks. med jaktlag, hvor man kan få være med på slakting av felt storvilt når det er gjort.

Jeg har troen på at alle sånne gode eksempler er med på å bidra til å sette fokus på matproduksjon, samtidig som flere elever får prøve seg på det å lære gjennom å gjøre. Vi som stortingsrepresentanter må være enda flinkere til å trekke fram alle disse gode eksemplene, vise de ordningene som har fungert, og gå foran som gode eksempler.

De fleste ungene starter motiverte og forventningsfulle på skolen som seksåringer. Ti år etter ser vi dessverre at mange har mistet motivasjonen for videre læring. Jeg tror ordninger som skolehager og et generelt fokus på mat i skolen, kan være et viktig bidrag for å motarbeide det. Likevel tror jeg også at vi må passe på at vi ikke tenker at «one size fits all». Det er ikke sånn at en ordning som funker for mange skoler i Oslo, kanskje er den beste for en skole i Namsos. Jeg tror helt klart at dette er noen tiltak vi skal ha med oss i arbeidet framover, både med ungdomstrinnsmeldingen, som statsråden var inne på, og også i det generelle arbeidet med en mer praktisk skole, som er viktig for regjeringen hver eneste dag.

Alfred Jens Bjørlo (V) [12:04:57]: Eg takkar for både svaret frå statsråden og innlegget frå representanten Maren Grøthe. Igjen: Dette er ikkje ei sak med dei store politiske konfliktane i seg, men det å få temaet på dagsordenen er eit mål i seg sjølv. Så er det nokon paradoks oppi dette også, tenkjer eg, som er litt spennande når det gjeld korleis ein jobbar med det vidare.

Representanten Maren Grøthe snakka om koplinga med landbruket og det lokale. Det er litt interessant at det einaste nasjonale nettverket der nokon verkeleg har løfta skulehagar nasjonalt, ikkje er aktørar innanfor det tradisjonelle landbruket, men organisasjonen Økologisk Norge, som arbeider på sida av det tradisjonelle landbruket og har sett verdien av dette inn i sitt arbeid. Eg er heilt einig i at det er gode lokale initiativ der det òg er koplingar til lokalt landbruk. Likevel: Å få inn ei større forståing og også utfordre det tradisjonelle landbruket på eit gardsbesøk i ny og ne er greitt, men å la fleire få eit tettare forhold til og kunnskap om å dyrke eigen mat er viktig.

Eg trur det er viktig at vi greier å dra desse debattane om koplingane saman med nødvendige grep for betre folkehelse, som handlar om meir frukt og grønt i kvar dagen. Som statsråden òg er inne på: Det å gie fleire eit forhold til å dyrke maten sjølv, gjev eit nærmare forhold til det å ha frukt og grønt som ein del av sitt naturlege kosthald. Det trur eg òg er eit behov i seg sjølv.

Så synest eg signala frå statsråden om å vri vidare- og etterutdanning over på meir praktiske fag, medrekna

dette, er viktig. Då er det igjen, som eg var inne på i stad, viktig at vi òg har ein kapasitet i den vidare- og etterutdanninga som gjer dette mogleg, for den ekstra kapasiteten finst ikkje i dag. Det er tvert imot ventelister og vanskeleg å kome inn på dei tilboda som finst.

Eg er òg einig i å forankre tydelegare det temaet vi no har oppe, i stortingsmeldinga om 5.–10. trinn som er på veg. Tankegangen med å integrere skulehagar og anna praktisk undervisning endå tydelegare inn i den nasjonale skulepolitikken trur eg er eit fornuftig spor, og noko eg glad for.

Kommuneøkonomien, økonomi til å drifte kvar dagen, kjem til å vere ein nøkkel. Eg merka meg at kommunalministeren vår no meiner at kommunane kan ha ein stram økonomi neste år fordi ein har hatt så mange gode år bak seg under den borgarlege regjeringa at mange kommunar har pengar på bok. Det trur eg vel er ei sanning med visse ueinigheiter om rundt om i Kommune-Noreg, men drifta av den praktiske kvardagen i Kommune-Noreg for å få dette til er sjølv sagt også heilt sentral. Kommuneøkonomi er viktig her også.

Eg takkar for debatten og takkar for engasjementet.

Statsråd Tonje Brenna [12:08:11]: Dette er et tema som illustrerer noe veldig fint, nemlig at det litt mer urbane, moderne, trendy helseorienterte kan møte det mer tradisjonelle og kulturhistoriske på mange spennende måter. Det gjør at hele temaet mat – selvforsyning, sunn mat og trygg mat, det å skjønne hvor maten kommer fra, og hvordan det havner på asjetten vår – er noe som har stort potensial, og hvor jeg tror veldig mange kan bidra på ulike vis.

Så har alle vi medlemskapene våre i partier som også er innvalgt i kommunestyre og fylkesting rundt omkring, og jeg håper og tror også at dette er noe man diskuterer lokalt, hvor man kanskje har enda bedre forutsetninger enn det vi har akkurat her for å mene noe om hvordan man kan løse dette tettest mulig på den enkelte skole og i den enkelte barnehage og skolefritidsordning.

Dette er et viktig tema, som jeg er helt sikker på at vi får diskutere igjen. Det gleder jeg meg til. Så på vegne av oss som forsøker å dyrke druer, men ender opp med rosiner – tusen takk for en god debatt!

Presidenten [12:09:21]: Debatten i sak nr. 2 er dermed over.

Sak nr. 3 [12:09:24]

Interpellasjon fra representanten Geir Jørgensen til samferdselsministeren:

«Regjeringen utreder en sammenslåing av Vy og Flytoget, men uten en dato for når dette skal være klart. I mel-

lomtiden vil Jernbanedirektoratet splitte rutene på Østlandet mellom de samme selskapene. Det skjer til protester fra LO og også Vy, men med regjeringens velsignelse. I sommer bekreftet samferdselsministeren, ifølge Aftenposten 7. juli, at det er regjeringens politikk at Go-Ahead og SJ, og anbudspakkene med dem, skal ut av jernbanen på sikt. Samtidig har regjeringen valgt å reforhandle avtalene med de samme selskapene. Nylig bekreftet statsråden, ifølge NTB 22. september, at regjeringen er i dialog med EU om fortsatt direktetildeling av ruter etter 2023, men det er uklart hvordan det skal gjøres.

Hvordan vil regjeringen gå fram i fortsettelsen for å samle norsk jernbane mer enn i dag, og hvorfor kan ikke Vy direktetildeles rutene de allerede kjører, mens en sammenslåing med Flytoget utredes?»

Geir Jørgensen (R) [12:10:46]: Vi har bak oss en jernbanereform og åtte år med borgerlig regjering, der vi har delt opp norsk jernbane i en lang rekke selskaper, etater og enheter. Vi har opplevd at totalansvaret er blitt pulverisert. Vi har et system som er rigget for anbud i hvert enkelt ledd, og dette har ført til en eksplosjon av direktører – fra de elleve de hadde i NSB, til nå over hundre direktører og underdirektører.

Derfor ble vi i Rødt glad da regjeringen lovet følgende i Hurdalsplattformen:

«Vi sier nei til konkurranseutsetting, oppsplitting og privatisering av jernbanen, og vil stanse den pågående anbudsutsettingen av jernbanestrekninger i Norge. Regjeringen vil gjennomgå selskapsstrukturen i jernbanen med sikte på en mer helhetlig og oversiktlig organisering.»

Da blir vi forundret over at man nå er i ferd med å tildele nye ruter, og vi ser to statlige selskaper nærmest i konkurranse med seg selv og hverandre om å kjøre tog i det mest folkerike området i Norge, østlandsområdet. Vi ser at regjeringen har støttet Jernbanedirektoratets oppdeling av Østlandet mellom Vy og Flytoget, altså en fortsatt oppsplitting.

Da blir spørsmålet: Hvorfor kan ikke Vy tildeles alt, akkurat som i dag, mens sammenslåingen med Flytoget utredes? Hva er gevinsten på å presse en stor omorganisering på Vy og Flytoget nå, når de om noen få år bare må omorganiseres på nytt? Vi har altså en situasjon der Flytoget må øke og utvide sin virksomhet, mens Vy må redusere, men hvis vi skal ta regjeringen på alvor, skal jo disse samles på et tidspunkt. Vi har også sett at begge de store fagforbundene innen jernbanen har advart mot å dele opp rutetilbudet mellom Vy og Flytoget. Vi vet at regjeringspartner Senterpartiet tirsdag denne uken kom med en klar uttalelse fra sitt landsstyre og sa at denne politikken som føres nå, er i strid med Hurdalsplattformen. Da er jeg spent på svaret fra statsråden.

Statsråd Jon-Ivar Nygård [12:14:02]: Denne regjeringen har stanset konkurranseutsettingen av togtilbudet og også vedlikeholdet av jernbanen. Det betyr at allerede nå har 1 300 arbeidsfolk og fagarbeidere etter fjorårets stortingsvalg fått avklart at viktige fagmiljøer ikke konkurranseutsettes. Togtilbudet på Østlandet skal direktetildes.

Denne regjeringen er garantist for at de reisende ikke vil få flere togselskaper å forholde seg til. Jernbanen er utviklet som en del av fellesskapets ressurser og midler gjennom 150 år, og for oss er det viktig å bevare sterke statlige togselskaper, slik at vi alltid har nasjonal kontroll over persontogtilbudet. Direktetildelingen skal bidra til dette, og i lys av at det økonomiske handlingsrommet vil være mindre i årene som kommer, er det viktig at direktetildelingen gjennomføres på en måte som gir en god pris for staten, og – ikke minst og det viktigste – et bedre togtilbud til togkundene.

For å oppnå disse målene er direktoratet gitt handlingsrom for å vurdere begge de statlige togselskapene Vy og Flytoget som operatører for togtrafikk på Østlandet. Et viktig poeng er at det ennå ikke er besluttet hvem som skal tildeles trafikken på Østlandet, og om det blir ett eller to selskaper. Vy og Flytoget har kjørt på de samme skinnene i 20 år og har lang tradisjon for å samarbeide til kundenes beste. For regjeringen er det viktig å inkludere erfaringene fra begge selskapene i en prosess om direktetildeling. Så er det et meget viktig poeng, nemlig at vi trenger å utnytte den begrensede kapasiteten som er på Østlandet, og det gjelder særlig gjennom Oslotunnelen. Uten en bedre kapasitetsutnyttelse vil ikke jernbanen kunne bidra på samme måte til nullvekstmålene om at veksten i transportetterspørselen skal tas gjennom gange, sykkel og kollektivtransport.

Vy er valgt av Jernbanedirektoratet som preferert avtalepart for togtilbudet som omfattes av det som heter Østlandet 1, Flytoget for Østlandet 2. Dette gir direktoratet en reell mulighet til å vurdere om to aktører vil kunne gi et bedre togtilbud til de reisende. Det er Jernbanedirektoratet som kompetent myndighet som i tråd med mandatet fra Samferdselsdepartementet tildeler togtilbudet. I representanten Jørgensens spørsmål kan det framstå som om beslutningen om å dele togtilbudet på Østlandet mellom Vy og Flytoget er tatt. Det er da ikke riktig.

I tråd med Hurdalsplattformen er regjeringen nå i gang med en grundig gjennomgang av organiseringen og selskapsstrukturen i jernbanesektoren, og jeg ønsker å se en mer samlet, koordinert og effektiv sektor som leverer enda flere og bedre jernbanetjenester for de pengene vi bruker på jernbanen. Av respekt for de ansatte og kundene må vi gjøre dette på skikkelig vis og velge løsninger som står seg over tid.

Regjeringen er tydelig på at vi ikke ønsker å konkurranseutsette persontogkontrakter, og vi var tidlig ute med å avlyse konkurransene om persontogtrafikk på Østlandet og gjøre det klart overfor EU hva som er vårt syn på konkurranse. For å kunne fortsette med direktetildeling vil vi i første omgang søke å benytte den unntaksmuligheten som ligger i kollektivtransportforordningen, som oppstiller regler for disse kontraktene. Siden den nåværende betingelsesløse adgangen til å direktetildes persontogkontrakt med inntil ti års varighet vil bli opphevet fra 25. desember 2023, er jeg opptatt av at de øvrige bestemmelsene som gir adgang til direktetildeling, er anvendelig for Norge etter 2023.

Det er viktig at vi forbereder oss grundig og godt for framtidige direktetildelinger, og det gjør vi gjennom grundig juridisk forarbeid, gjennom dialog med EU og eventuelt ESA om forståelse av regelverket, og selvfølgelig også samarbeid med andre land som vil benytte seg av den samme muligheten til unntak og bruke direktetildeling. Trafikkpakke 1 Sør vil være den første avtalen som utløper i desember 2027, og der må direktetildeling da være avklart i god tid før dette.

Geir Jørgensen (R) [12:19:00]: Jeg takker statsråden for svaret og registrerer at det blir framhevet at Jernbanedirektoratet er gitt fullmakter. Men vi har forventninger til politisk styring av en så viktig sektor som dette, og hvis Jernbanedirektoratet styrer i en retning som går imot det som det er et åpenbart flertall for her i denne sal, vil vi vel ha klare forventninger til at det blir tatt noen grep her.

I Rødt støtter vi sammenslåing av Vy og Flytoget. Vi mener at all persontrafikk på Østlandet må ses i sammenheng. Vi vil også gå videre – vi vil forhandle med Vy, SJ og Go-Ahead om å få avsluttet anbudsdriften. Vi skal ha slutt på bruk av underanbud i Vy, altså renhold og vedlikehold, og vi merker oss de tunge stemmene fra fagbevegelsen. Statsbanenes Verkstedarbeiderforening uttalte i mai 2022:

«Oppsplittingen har ødelagt fleksibiliteten og stordriftsfordelene det er ved å ha en samlet jernbane. Tilgangen på materiell, sporplass og ressurser har blitt begrenset. For eksempel kan ikke en ansatt i det ene selskapet, flytte på et lokomotiv som eies av det andre selskapet. Og slik fortsetter det med barrierer på mange områder.»

Jeg skjønner at statsråden og regjeringen deler Rødts grunnsyn her, men jeg har fortsatt ikke fått svar på det som er hovedspørsmålet i denne interpellasjonen: Hvorfor begynner man ikke allerede nå å instruere Jernbanedirektoratet, og så får man en politikk som gjelder togtrafikken her på østlandsområdet som er i tråd med

synet til flertallet i denne sal? Det skulle da ikke være noe i veien for det.

Statsråd Jon-Ivar Nygård [12:21:35]: Jernbanedirektoratet jobber med et mandat besluttet av regjeringen, og det handler om å oppfylle Hurdalsplattformen. Det vi har valgt å gjøre, er at vi har inkludert begge de to statlige togselskapene i prosessen, og det er fortrinnsvis to hovedbegrunnelser for det. Den ene er at begge de to selskapene er kompetente, dyktige, statlige togselskap som har noe å bidra med i å utvikle tilbud til kundene. Så er det også det meget viktige poenget at det er begrenset kapasitet i Oslotunnelen. Der har dagens flytog ti–tolv avganger i timen, som gir et eksklusivt og godt tilbud for dem som skal til flyplassen, men det låser kapasitet for vanlige togkunder. Det har vært mitt poeng at vi må prøve å få løst opp i dette, og det har vi da gjort ved å inkludere Flytoget i disse prosessene.

Det er som kjent slik at dette ikke er en ferdig besluttet prosess, men Jernbanedirektoratet forhandler med aktørene. Det er ikke en konkurranse, det er direktetildeling. Det betyr at man har gått rett på de to selskapene som foretrukne avtalepartnere i hver sin pakke. Vi oppfyller Hurdalsplattformen til punkt og prikke, det er regjeringens vil–punkter vi nå jobber med. Da har vi stan–set konkurranseutsettingen av jernbanen i Norge, og det er det oppsplittingsdiskusjonen egentlig handler om.

Så har vi påbegynt et arbeid for å samle og se på strukturene i norsk jernbane. Det handler bl.a. om hvordan vi skal se på selskaper som er rigget for å jobbe med vedlikehold, jf. diskusjonen om Spordrift. Vi er også i gang med prosessen om å se på om Vy og Flytoget skal smelte sammen til ett sterkt statlig togselskap, men da må vi gjøre ting i riktig rekkefølge, for når vi skal gjennomføre den type prosesser, fortjener de ansatte og organisasjonene en grundig prosess. Det skal utredes. Så sa jeg i mitt første innlegg at vi er nødt til å gjennomføre direktetildelingen nå, i første omgang innenfor den fristen. Derfor kan det nok synes som litt bakvendt, men det er viktig for oss å utnytte handlingsrommet nå, slik at vi får til direktetildeling, for det er tross alt det som er det viktigste i regjeringens jernbanepolitikk på dette området. Så får vi ta diskusjonen om struktur i etterkant.

Geir Adelsten Iversen (Sp) [12:24:23]: Jeg kommer fra et område hvor vi ikke har så mye tog. Jeg tror at representanten som har tatt opp saken, har de samme utfordringene som meg. Det som er mitt når det gjelder tog, er 17. mai–tog, 1. mai–tog og kanskje folketog. Det er de tre togene vi har. Men jeg var til stede på Senterpartiets landsstyremøte i begynnelsen av uken, og her ble jernbane et av temaene.

Solberg–regjeringen opprettet Jernbanedirektoratet for å iverksette jernbanereformen og konkurranseutset–

ting på jernbanen. Direktoratet har siden stått i front for oppsplitting og ansvarspulverisering av jernbanen, til stor motstand fra berørte ansatte, fagforeninger og til–litsvalgte. At det ble regjeringsskifte, har tydeligvis ikke hatt stor nok effekt på direktoratet. Tidligere i høst var–let de at Flytoget skulle få tildelt en av de to pakkene med togkjøring på Østlandet. De umiddelbare reaksjonene fra Jernbanedirektoratet har vært forståelige, og planene er i strid med det Senterpartiet og Arbeiderpartiet ble enige om i Hurdalsplattformen.

Senterpartiets landsstyre hadde liten forståelse for hvilke samfunnsoppdrag Jernbanedirektoratet har å løse, all den tid jernbanereformen ikke videreføres. Derfor er det riktig å planlegge for at direktoratet legges ned. Det vil spare samfunnet for unødig byråkrati, kostnader og ressurser.

Til interpellanten: Senterpartiets landsstyre har gitt denne ordren – at regjeringen igangsetter arbeidet med å legge ned Jernbanedirektoratet, at prosessen med for–handlinger om togkjøring på Østlandet stanses, og at Vy får tildelt den samlede togkjøringen på Østlandet.

Presidenten [12:26:51]: Presidenten er takknemlig for at representanten Iversens togerfaringer ikke skal legges inn i denne saken.

Morten Stordalen (FrP) [12:27:15]: Jeg synes det er interessant å observere denne prosessen med forhand–linger og direktetildeling til Vy og Flytoget. Jeg har bitt meg merke i at statsråden egentlig langt på vei er enig med Fremskrittspartiet, med unntak av at han ikke vil konkurranseutsette fullt ut med flere selskaper. Det statsråden egentlig sier, er at det er kompetente fagmil–jøer, at det skal være et godt tilbud, og at vi skal utnytte ressursene bedre. Det er jeg helt enig i. Sånn sett kan det være klokt å snakke om både Flytoget og Vy nettopp for å utnytte ressursene og de pengene vi har på en bedre måte enn vi gjør i dag. Sånn sett vil jeg gi statsråden honnør. Statsråden pekte også tidligere på at det å for–handle pris gjøres for å få ned kostnadene. Det betyr at man kan gjøre det rimeligere selv med de to statlige sel–skapene vi har i dag, og få mer togtjenester ut av de samme pengene.

Det er helt riktig at direktoratet har som oppgave å sørge for konkurranse, sørge for sikkerheten og kontrol–lene på jernbanenettet vårt i Norge og passe på det og hvem som kjører der. Jeg vil egentlig gi statsråden honnør for at han står oppreist og sier at vi må utnytte kapasiteten og ressursene bedre enn vi gjør i dag, selv om det er mellom de to statlige selskapene. Noe annet ville være veldig spesielt.

Jeg hører Senterpartiet tenker nei. Det Senterpartiet egentlig sier med sitt landsstyrevedtak, og det represen–tanten Iversen sier her fra talerstolen, er at de ikke er in–

teressert i å gi kundene på Østlandet et bedre tilbud, ved at man ikke slipper til for å kunne utnytte den opsjonen man har gjennom Oslostunnelen, for det er navet for hele Østlandet og helt avgjørende viktig. Man kan snakke om å sette inn så mange tog man bare orker, men hvis man ikke gjør noe med Oslostunnelen, får man heller ikke flere tog. Den muligheten ligger det altså en liten opsjon i hvis man har en konkurranse om tildeling mellom Flytoget og Vy.

Sånn sett vil jeg gi statsråden honnør for svaret. Han er langt på vei enig med Fremskrittspartiet i at vi skal utnytte de pengene vi har, på en bedre måte og gi et bedre tilbud. Det gjør vi ved å ha flere selskaper i aktivitet på jernbanenettet på Østlandet.

Kari Henriksen hadde her overtatt presidentplassen.

Geir Jørgensen (R) [12:29:55]: Jeg vil takke for debatten. Jeg registrerer at ting er i prosess her. Det skal vi følge nøye med på. Arbeiderpartiet og regjeringen har her en nydelig sjanse til å gjenvinne tillit og rette opp i den skuffelsen som var i store deler av fagbevegelsen, etter at de gikk til valg på å være imot fjerde jernbepakke, men sa nei til å reversere vedtaket da de kom i regjering. Dette er en del av et større bilde.

Det er, som det er blitt nevnt her, flertall i denne salen for å begynne å rette opp den skjevkjøringen av jernbanen og togtilbudet på Østlandet som er skapt av jernbanereformen. Det er ingen ting i veien for å begynne den jobben i dag.

Statsråd Jon-Ivar Nygård [12:31:16]: Jeg får takke for debatten.

Jeg tror jeg ganske tydelig redegjorde for i mitt innlegg hva som er regjeringens jernbanepolitikk. Jeg redegjorde også ganske grundig for hvorfor vi nå er i full gang med direktetildeling, etter at vi har stanset opp høyrepartienes konkurranseutsetting og privatisering av norsk jernbane. Det vi holder på med nå, er å bruke to statlige togselskaper i en diskusjon om å utløse et best mulig togtilbud til passasjerene. Det er ikke en konkurranse mellom dem, det har jeg redegjort grundig for, men det er rett og slett å se på om vi også i denne sammenhengen kan få ut mer kapasitet til togkundernes beste. Vi vil selvfølgelig også ta det grepet med å se på om vi skal ha ett eller to statlige togselskaper i framtiden. Det har jeg også redegjort grundig for i debatten at vi skal se på.

Skillelinjene i denne salen er litt annerledes enn det representanten fra Fremskrittspartiet forsøker å framstille det som. Det er ganske tydelig at den jernbanepolitikken som den foregående regjeringen førte i åtte år, tok oss et helt annet sted, og er en del av grunnlaget for

at vi nå ønsker å gå igjennom og se på hva slags struktur vi skal ha på jernbanen framover. Det er en riktig beskrivelse at det er blitt veldig mange selskaper og veldig mange strukturer, som er uoversiktlig for folk, og som sannsynligvis ikke er en rasjonell måte å håndtere norsk jernbane på framover.

Det er Hurdalsplattformen som er styrende for det arbeidet vi gjør, og de punktene som står der, er vi godt i gang med alle sammen. Vi har stanset konkurranseutsettingen, både på drifts- og vedlikeholdssiden og selvfølgelig også på persontogsiden/trafikksiden, og vi er som sagt i gang igjen med å se på hva slags strukturer det er naturlig å ha på jernbanen som følge av dette.

Så løper prosessen med direktetildeling videre. Hvilket utfall dette får, vet vi ikke helt sikkert nå, men det mandatet ligger selvfølgelig hos Jernbanedirektoratet, og de gjør den jobben på vegne av regjeringen etter et mandat som vi har fastsatt.

Presidenten [12:33:20]: Debatten i sak nr. 3 er ferdig.

Vi går til votering.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten [12:41:39]: Da er Stortinget klare til å votere.

Votering i sak nr. 1, debattert 27. oktober 2022

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Utenriksdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Forsvarsdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med krigen i Ukraina og ekstraordinære strømavgifter mv.) (Innst. 34 S (2022–2023), jf. Prop. 142 S (2021–2022), unntatt kap. 1820 post 75)

Presidenten [12:41:58]: Under debatten er det framsatt i alt ni forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Helge Orten på vegne av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 2, fra Helge Orten på vegne av Høyre og Venstre
- forslag nr. 3, fra Bjørnar Moxnes på vegne av Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 4, fra Hans Andreas Limi på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 5, fra Bjørnar Moxnes på vegne av Rødt

- forslag nr. 6, fra Alfred Jens Bjørlo på vegne av Venstre
- forslag nr. 9, fra Kjell Ingolf Ropstad på vegne av Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 7 og 8, fra Lan Marie Nguyen Berg på vegne av Miljøpartiet De Grønne

Det votes over forslag nr. 9, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:
«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
315		Frivillighetsformål	
	61	Midlertidig tilskuddsordning for frivillige organisasjoner som følge av ekstraordinære strømpriser, <i>kan overføres, økes med</i>	470 000 000
		fra kr 480 000 000 til kr 950 000 000	
1142		Landbruksdirektoratet	
	75	Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strøm utgifter, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	443 000 000
		fra kr 500 000 000 til kr 943 000 000	
1428		Enova SF	
	51	(Ny) Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strøm priser, <i>bevilges med</i>	2 695 000 000

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 99 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.42.42)

Presidenten [12:42:52]: Det votes over forslagene nr. 7 og 8, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 7 lyder:
«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
165		Solidaritetsfond	
	50	(Ny) Solidaritetsfond, <i>bevilges med</i>	900 000 000 000
2412		Husbanken	
	50	(Ny) Energitilskudd til husholdninger, <i>bevilges med</i>	300 000 000
1428		Enova SF	
	50	Overføring til Klima- og energifondet, <i>økes med</i>	750 000 000
		fra kr 4 134 013 000 til kr 4 884 013 000	
1805		Strømbonus	
	50	(Ny) Strømbonus, <i>bevilges med</i>	8 500 000 000

Forslag nr. 8 lyder:
«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en endring i lov om Statens pensjonsfond for å muliggjøre bruk av deler av fondets midler utenfor landets grenser.»

Votering:

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 97 mot 2 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.43.00)

Presidenten [12:43:09]: Det voteres over forslag nr.6, fra Venstre. Forslaget lyder:
«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
553	Regional- og distriktsutvikling	
	79 (Ny) Kommunal strømstøtteordning, bevilges med	500 000 000
1700	Forsvarsdepartementet	
	79 (Ny) Militær støtte til Ukraina, <i>kan nyttes under kap. 1720 post 1</i> , bevilges med.....	3 691 000 000

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 96 mot 4 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.43.17)

Presidenten [12:43:25]: Det voteres over forslag nr. 5, fra Rødt. Forslaget lyder:
«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
119	Økonomisk støtte til Ukraina	
	70 (Ny) Støtte til Ukraina i møte med den russiske invasjonen, <i>kan overføres</i> , bevilges med.....	2 691 000 000

Votering:

Forslaget fra Rødt ble med 96 mot 4 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.43.32)

Presidenten [12:43:40]: Det voteres over forslag nr. 3, fra Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner endres slik at ordningen kan gi månedlige utbetalinger.»

Votering:

Forslaget fra Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti ble med 93 mot 7 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.43.49)

Presidenten [12:43:57]: Det voteres over forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til forbedringer i strømstøtteordningen for næringslivet.»
Rødt har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 17 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.44.07)

Presidenten [12:44:14]: Det voteres over forslag nr. 2, fra Høyre og Venstre. Forslaget lyder:
«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1428	Enova SF	
	51 (Ny) Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strøm priser, bevilges med	2 400 000 000

Votering:

Forslaget fra Høyre og Venstre ble med 76 mot 23 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.44.23)

Presidenten [12:44:31]: Det voterer over forslag nr. 1, fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen senest innen desember 2022 vurdere om ordningen med energitilskudd fungerer etter hensikten, om det er behov for energitilskudd eller lignende ordninger til bedrifter

i 2023, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti ble med 70 mot 30 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.44.42)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

I

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
140	Utenriksdepartementet	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i>	5 000 000
	fra kr 97 183 000 til kr 102 183 000	
159	Regionbevilgninger	
73	(Ny) Ukraina og naboland, <i>kan overføres, bevilges med</i>	3 995 000 000
315	Frivillighetsformål	
61	Midlertidig tilskuddsordning for frivillige organisasjoner som følge av ekstraordinære strømpriser, <i>kan overføres, økes med</i>	70 000 000
	fra kr 480 000 000 til kr 550 000 000	
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling	
73	Merkur, <i>kan overføres, økes med</i>	23 000 000
	fra kr 61 310 000 til kr 84 310 000	
581	Bolig- og bomiljøtiltak	
70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	194 000 000
	fra kr 4 463 588 000 til kr 4 657 588 000	
732	Regionale helseforetak	
77	Laboratorie- og radiologiske undersøkelser, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	16 000 000
	fra kr 4 249 675 000 til kr 4 265 675 000	
880	Den norske kirke	
60	(Ny) Midlertidig tilskuddsordning til kirkelige fellesråd, <i>bevilges med</i>	30 000 000
1138	Støtte til organisasjoner m.m.	
70	Støtte til organisasjoner, <i>økes med</i>	2 000 000
	fra kr 41 302 000 til kr 43 302 000	
1142	Landbruksdirektoratet	
75	Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strøm utgifter, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	376 000 000
	fra kr 500 000 000 til kr 876 000 000	
1420	Miljødirektoratet	
74	CO2-kompensasjonsordning for industrien, <i>økes med</i>	900 000 000
	fra kr 2 800 000 000 til kr 3 700 000 000	
1428	Enova SF	
51	(Ny) Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strøm priser, <i>bevilges med</i>	1 600 000 000
1700	Forsvarsdepartementet	

Kap.	Post Formål	Kroner
	79 (Ny) Militær støtte til Ukraina, <i>kan nyttes under kap. 1720, post 01,</i> bevilges med.....	2 691 000 000
1720	Forsvaret	
	1 Driftsutgifter, økes med.....	305 000 000
	fra kr 34 869 621 000 til kr 35 174 621 000	
1760	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45,</i> økes med	4 000 000
	fra kr 2 010 886 000 til kr 2 014 886 000	
2410	Statens lånekasse for utdanning	
	1 Driftsutgifter, økes med.....	1 000 000
	fra kr 409 697 000 til kr 410 697 000	
	70 Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning,</i> økes med	210 000 000
	fra kr 3 896 642 000 til kr 4 106 642 000	
2460	Eksportfinansiering Norge	
	26 (Ny) Forvaltning av midlertidig lånegarantiordning ifb. høye strømpriser, bevilges med.....	5 000 000
	27 (Ny) Forvaltning av garantiordningen for luftfarten, bevilges med	10 000 000
	56 (Ny) Tapsavsetning for midlertidig lånegarantiordning ifb. høye strømpriser, bevilges med.....	200 000 000
2755	Helsetjenester i kommunene mv.	
	70 Allmennlegehjelp, økes med	1 200 000
	fra kr 7 199 050 000 til kr 7 200 250 000	
5460	Eksportfinansiering Norge	
	78 (Ny) Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifb. høye strømpriser, bevilges med.....	1 000 000

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2022 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 1 200 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2023 til kommuner.
2. inntil 300 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2023 til fylkeskommuner.

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser ut over gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2022 kan foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
710	Vaksiner mv.	
	22 Salgs- og beredskapsprodukter m.m.....	91,8 mill. kroner

IV

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men som ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Beløp
1428		Enova SF	
	51	Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser	1 200 mill. kroner

V

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier under midlertidig lånegarantiordning i forbindelse med høye strømpriser innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 1 000 mill. kroner.

Andre fullmakter

VI

Fullmakt til å foreta donasjoner av militært materiell fra Forsvaret

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet, i tråd med omtalen i proposisjonen, kan foreta donasjoner av militært materiell fra Forsvaret dersom det på grunn av utviklingen i krigen i Ukraina anses særlig viktig for å bidra til Ukrainas forsvarskamp. Fullmakten er gyldig til og med 31. desember 2023 og er beløpsmessig begrenset med inntil 3 mrd. kroner.

Presidenten [12:44:51]: Det votes over VI.
Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt med 90 mot 4 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.45.02)

Presidenten [12:45:13]: Det votes over I, Kapittel 1700, post 79.

Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt med 93 mot 4 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.45.25)

Presidenten [12:45:35]: Det votes over øvrige deler av I samt II, III, IV og V.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten [12:45:48]: I sakene nr. 2 og 3 foreligger det ikke noe voteringstema.

Sak nr. 4 [12:45:51]

Referat

Presidenten [12:45:51]: Det foreligger ikke noe referat.

Dermed er sakene på dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Så synes ikke, og møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.46.

